

DE ESSENTIE

EDITIE 2023

INHOUDSTAFEL

p. 4	MISSIE EN VISIE
p. 6	DE ESSENTIE VAN DOKTERS VAN DE WERELD IN 2023
p. 8	HIGHLIGHTS, MOBILISATIE EN PLEIDOOI IN 2023
p. 12	ONZE PIJLERS
p. 34	ONZE BELGISCHE OPERATIES
p. 50	ONZE INTERNATIONALE OPERATIES
p. 74	FINANCIËN EN BUDGET
p. 76	HUMAN RESSOURCES EN DIVERSITEIT
P. 77	ONZE FINANCIËLE PARTNERS

MISSIE EN VISIE VAN DOKTERS VAN DE WERELD

Dokters van de Wereld gelooft in een wereld waarin het recht op zorg overal wordt nageleefd, een wereld waarin elke persoon aan zorg raakt zonder te botsen op obstakels of uitsluiting.

ONZE MISSIE

Gezondheidszorg is geen voorrecht, maar een mensenrecht. Als internationale, humanitaire en medische ngo is het onze missie ervoor te zorgen dat dit recht wordt nageleefd voor mensen die uit de reguliere zorgboot vallen. Dat doen we met medische, sociale en psychische hulp, maar ook door het blootleggen van wantoestanden en mensenrechtenschendingen. Zo willen we mee timmeren aan duurzame sociale verandering.

Het hart van onze organisatie bestaat uit leden, vrijwilligers, medewerkers, stagiaires en onze rechthebbenden zelf. Daarnaast worden we gesteund door een grote groep sympathisanten, donors, nationale en internationale instellingen en partnerorganisaties die mee hun schouders onder onze projecten zetten.

ONZE PIJLERS

VERZORGEN

Gezondheidszorg is geen voorrecht, maar een mensenrecht. We verlenen zorg aan mensen die hier anders geen toegang toe hebben.

- Medische hulp voor mensen onderweg of op de vlucht.

- Noodhulp voor slachtoffers van humanitaire crisissen, gewapende conflicten en klimaatverandering.
- Seksuele en reproductieve gezondheidszorg en rechten.
- Risicobeperking voor minderheden en mensen aan de rand van de samenleving.
- Omgeving en gezondheid.

Bij elk van deze pijlers houden we rekening met gendergerelateerd geweld, gezondheidspromotie en een psychosociale aanpak.

GETUIGEN

We blijven niet verontwaardigd toekijken aan de zijlijn maar stropen de mouwen op. Zo stellen we wantoestanden aan de kaak met feiten, cijfers en persoonlijke getuigenissen vanop het terrein. We interpellieren de verschillende beleidsniveaus en vechten voor een rechtvaardige toegang tot zorg.

VERANDEREN

Echte verandering is duurzaam. Daarom betrekken we zoveel het kan de lokale gemeenschappen, het lokale middenveld en de rechthebbenden zelf. Elke context is anders. Soms is samenwerking in een collegiale sfeer mogelijk, andere momenten en situaties vragen een dwingendere aanpak: van mild lobbywerk en belangenbehartiging tot juridische aanklachten en mee aan tafel zitten tijdens onderhandelingen.

ONS DNA

DOKTERS VAN DE WERELD, EEN ORGANISATIE MET EEN UNIEK DNA

1. **IN BELGIË EN DAARBUITEN** Zowel in eigen land als daarbuiten trekt Dokters van de Wereld naar mensen die worden uitgesloten van zorg.
2. **EMPOWERMENT** We zijn lid van een internationaal netwerk dat actief is in 75 landen. Samen vormen we een brede beweging van de rechthebbenden zelf, geëngageerde werknemers, vrijwilligers en partners. Overal waar we aanwezig zijn, timmeren we mee aan sociale verandering. Dat doen we door mensen opnieuw de regie over hun eigen gezondheid in handen te laten nemen.
3. **PLEIDOOI** Naast een medische ngo zijn we een humanitaire organisatie die het universele recht op gezondheid verdedigt. Dat doen we door er elke dag voor te zorgen dat niemand wordt vergeten en mensenrechtenschendingen bloot te leggen.

4. **DUURZAAM** Alles wat we doen is gefocust op duurzame verandering op lange termijn.
5. **LOKALE PARTNERS** Samenwerken met lokale organisaties en partners is bij Dokters van de Wereld geen bijkomstigheid maar de kern van ons DNA: lokale partners beschikken over expertise, ervaring, lokale verankering en het vertrouwen bij de bevolking. Door samen te werken bereiken we meer: Samen sterk.

Het internationale netwerk van Dokters van de Wereld is actief in 75 landen, met 'nationale programma's' in 17 landen en internationale programma's in 58 landen.

DE ESSENTIE VAN DOKTERS VAN DE WERELD IN 2023

5577 mensen geholpen

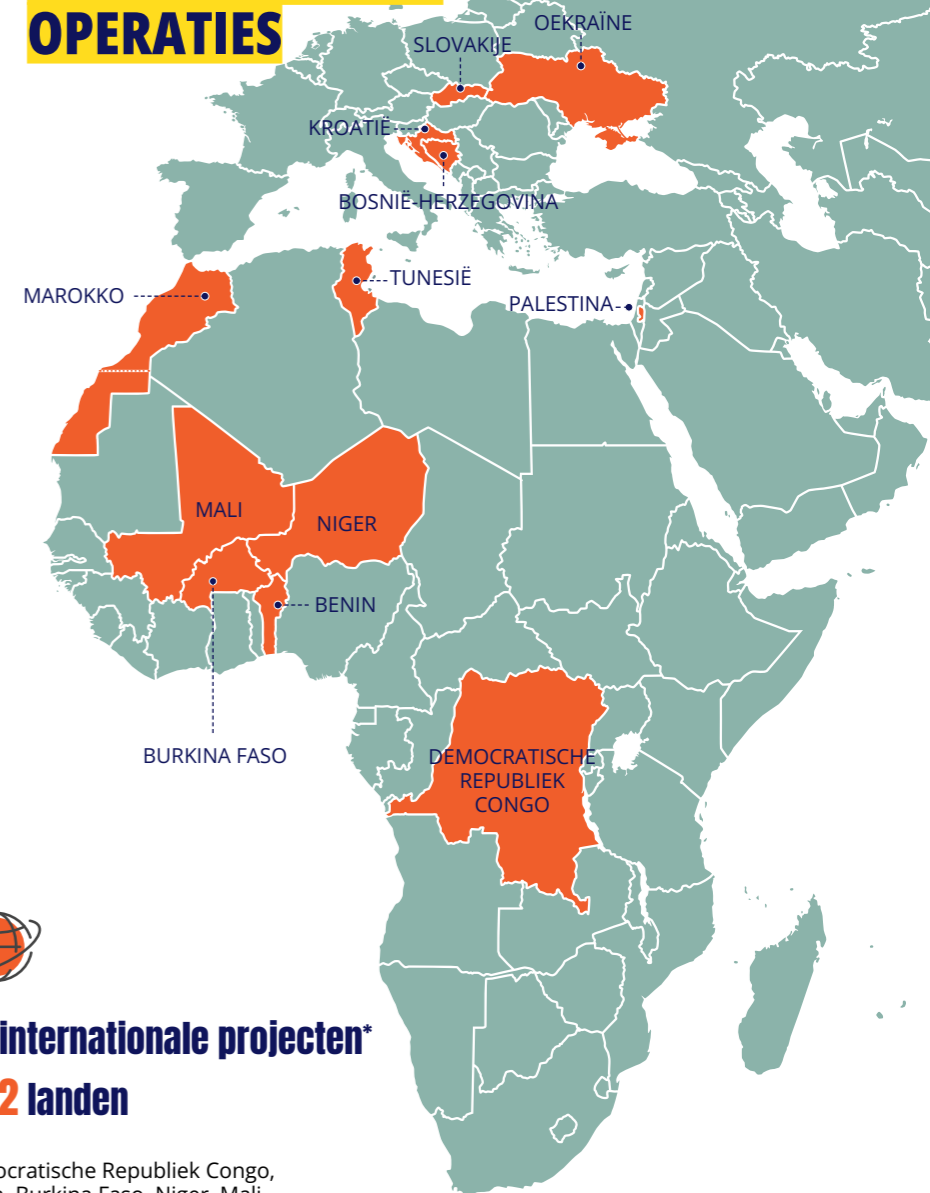
26% vrouwen

89 jaar: de leeftijd van onze oudste patiënte

0 jaar: onze jongste patiënt was pasgeboren

Top 5 nationaliteiten: Afghanistan, België, Eritrea, Palestina, Marokko

INTERNATIONALE OPERATIES

37 internationale projecten*
in 12 landen

Democratische Republiek Congo, Benin, Burkina Faso, Niger, Mali, Marokko, Tunesië, Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Oekraïne, Slovakije en Palestina.

*Rond primaire zorg, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, migratie, mentale zorg, noodinterventies bij conflicten & urgenties, risicobeperking, klimaat & gezondheid.

HIGHLIGHTS, MOBILISATIE EN PLEIDOOI IN 2023

1. NOODHULP NA DE AARDBEVINGEN IN TURKIJE EN SYRIË

Vanaf dag één na de verwoestende aardbevingen in februari ging het Internationale Netwerk van Dokters van de Wereld van start met noodhulpacties. Tot vandaag verzorgen we slachtoffers in onze zorgcentra en onze mobiele medische eenheden in de getroffen gebieden.

2. NIGER ZORG VOOR GEDUMPTE MIGRANTEN IN DE WOESTIJN

In april 2023 trok Dokters aan de alarmbel: duizenden migranten die in Algerije willekeurig op vrachtwagens worden gezet en een gedwongen repatriëring ondergaan, worden in het midden van de Nigerese woestijn aan hun lot overgelaten. Dokters van de Wereld verleent medische zorg aan zij die het er levend van afraaken en in Agadez belanden.

3. OPVANGCRISIS FEDASIL 2 JAAR MEDISCHE HULP EN PLEIDOOI

Dokters van de Wereld verleent intussen al meer dan twee jaar medische zorg aan asielzoekers die door Fedasil de straat worden opgestuurd wegens een falend opvangbeleid. Intussen kreeg de staat al 9000 dwangsommen per verzoeker tot internationale bescherming die de straat werd opgestuurd. Tot de overheid eindelijk haar huiswerk doet, blijven wij samen met onze partners hen helpen met basishulp en medische zorg.

4. BEVRIJDING VAN OLIVIER VANDECASTEELE

Op 26 mei werd oud-collega Olivier Vandecasteele na 455 dagen gevangenschap vrijgelaten. Olivier werkte tien jaar lang voor Dokters van de Wereld in landen als Afghanistan, Mali en Niger. 455 dagen lang mobiliseerden we mee voor zijn vrijlating.

5. NOODHULP NA DE AARDBEVING IN MAROKKO

De aardbeving die Marokko op 9 september trof, veroorzaakte bijna 3000 doden en meer dan 300.000 slachtoffers in nood. Dokters van de Wereld was op het moment van de ramp al tien jaar actief in het land en ging meteen van start met noodhulpprogramma's voor de lokale bevolking.

6. DOC'RIDERS 398 FIETSERS HALEN 270.000 EURO OP VOOR DOKTERS VAN DE WERELD

Op 16 en 17 september fietsten 398 deelnemers 100 of 200 kilometer rond Marche-en-Famenne. Samen haalden ze een recordbedrag van 270.107€ op voor de projecten van Dokters van de Wereld.

7. TOEGANG TOT ABORTUS IN BELGIË? JA, BEHALVE ALS KWETSBARE VROUW

Dokters van de Wereld ontmoet elke week kwetsbare en ongewenst zwangere vrouwen die in ons land structureel worden uitgesloten van abortus. Met het oog op de hervorming van de abortuswet goten we onze terreinexpertise in een rapport dat door de media en de federale onderzoekscommissie Abortus werd overgenomen.

8. NOODHULP OP HET TERREIN EN DE BARRICADES VOOR PALESTINA

Op het moment dat de massale aanval in Palestina van start ging, was Dokters van de Wereld al 29 jaar aanwezig in Gaza en de Westelijke Jordaanoever. Net zoals bij andere organisaties, verloren we collega's en werden onze kantoren verwoest. Toch blijven we aanwezig met humanitaire hulp en blijven we vanuit België pleidooi voeren voor een staakt-het-vuren.

9. MET HANDBOEIEN BIJ DE DOKTER? DOKTERS VAN DE WERELD VERZET ZICH TEGEN WETSONTWERP ROND TERUGKEERBELEID

In november 2023 stelde staatssecretaris voor migratie Nicole de Moor haar wetsontwerp terugkeerbeleid voor. Op het menu: verplichte medische onderzoeken, het gebruik van handboeien en het doorspelen van de medische gegevens aan de Dienst Vreemdelingenzaken. Dankzij gezamenlijke mobilisatie van Dokters van de Wereld en de Orde van Huisartsen werd het wetsontwerp tijdelijk uitgesteld.

10. OPVANGBELEID DAKLOZEN ZIJN GEEN SEIZOENSGBONDEN FRUIT

Het aantal daklozen blijft in alle grootsteden toenemen. Wat niet toeneemt, is het aantal opvangplaatsen en een duurzame visie op het daklozenbeleid. Het hele jaar door werden de daklozen en onze teams geconfronteerd met een daklozenopvang die chronisch gesatureerd was en daklozenconcentra die de deuren sloten zodra de lente aanbak. Wij blijven actief met medische hulp op het terrein én blijven pleidooi voeren voor een gezonder daklozenbeleid.

11. JUBILEUM DOKTERS VAN DE WERELD VIERT HAAR 25e VERJAARDAG

Eind 2023 vierde Dokters van de Wereld haar 25-jarig jubileum. Dankzij collega's, vrijwilligers, partners en donateurs strijden we al 25 jaar lang voor het recht op zorg, in België en daarbuiten.

12. CAMPAGNE DE WERELD IS ZIEK. SAMEN KUNNEN WE HAAR GENEZEN

Oorlog. Conflict. Groeiende ongelijkheid. Klimaatverandering. Onmenselijke migratieroutes. In december 2023 lanceerden we de campagne "De wereld is ziek". Maar met een positieve noot: "want door ons samen in te zetten, kunnen we de wereld genezen."

ONZE PIJLERS

1. SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE RECHTEN EN GEZONDHEID

Vrouwen- en LGBTQIA+ rechten staan wereldwijd onder druk. Geopolitieke conflicten, de opkomst van conservatieve regimes, de klimaatverandering of de toenemende ongelijkheid: het zet allemaal druk op de basisrechten en toegang tot seksuele zorg voor vrouwen, meisjes en de LGBTQIA+ community. Actuele voorbeelden hiervan zijn de onderdrukking van vrouwenrechten in Iran, 'anti-homowetten' in sommige Afrikaanse landen en het terugschroeven van het recht op abortus in landen als Amerika en Polen. Maar ook recente conflicten in landen als Oekraïne, Noord-Mali, Oost-Congo en Palestina zorgen voor een realtime afbrokkeling van vrouwenrechten en hun toegang tot seksuele en reproductieve zorg.

WAT DOEN WE?

Seksuele en reproductieve zorg gaat de hele samenleving aan: beleid dat opkomt voor de rechten van de vrouwen en seksuele minderheden, duwt het algemeen welzijn én welvaart van een land vooruit.

DOKTERS VAN DE WERELD VECHT AL 25 JAAR VOOR HET RECHT OP ZORG VOOR VROUWEN EN MINDERHEIDSGROEPEN IN HET ZORGSYSTEEM. DAT DOEN WE MET CONCRETE PROJECTEN ZOALS:

UITGELICHT VECHTEN VOOR GENDERRECHTEN IN MALI

9 mobiele teams + **40** centra versterkt
m.b.t. seksuele zorg, ook na seksueel geweld
1 mobiele kliniek voor slachtoffers van
seksueel geweld

49.619 zwangere vrouwen lieten zich
prenataal door ons begeleiden

24.644 vrouwen bevielden in een medische
setting

18.597 vrouwen startten met een moderne
anticonceptiemethode

In de door instabiliteit en armoede getroffen regio
Kita in West-Mali krijgt 1 vrouw op 3 te maken met
gendergerelateerd geweld en heeft slechts 36% van de
getrouwde vrouwen toegang tot contraceptie.

Ook seksueel geweld, ongewenste zwangerschappen,
uithuwelijking op jonge leeftijd of genitale verminking
komen er nog te vaak voor. Financiële barrières en lange,
onveilige routes naar slecht uitgeruste centra zorgen er
ten slotte voor dat te weinig vrouwen en meisjes in Mali
hun weg vinden naar degelijke seksuele en reproductieve
zorg.

Dokters van de Wereld strijdt al sinds 2002 voor de rechten van de
vrouw in Mali. We zetten mobiele teams die trekken naar afgelegen
gebieden en voorzien 40 zorgcentra van adequate apparatuur,
gekwalficeerd personeel, opleidingen en medicatie. Afgelopen jaar
konden zo tienduizenden vrouwen en meisjes bij ons langskomen
voor moderne anticonceptiemethoden, zwangerschapsbegeleiding
en medische en psychologische begeleiding na gendergerelateerd geweld.

In onze strijd tegen seksueel geweld en onderdrukking bouwden we een
multidisciplinair one-stop-loket uit voor slachtoffers en organiseerden
we rond deze thema's bewustmakingsessies bij 43.776 mannen en
vrouwen, in nauwe samenwerking met lokale gemeenschappen en
partners.

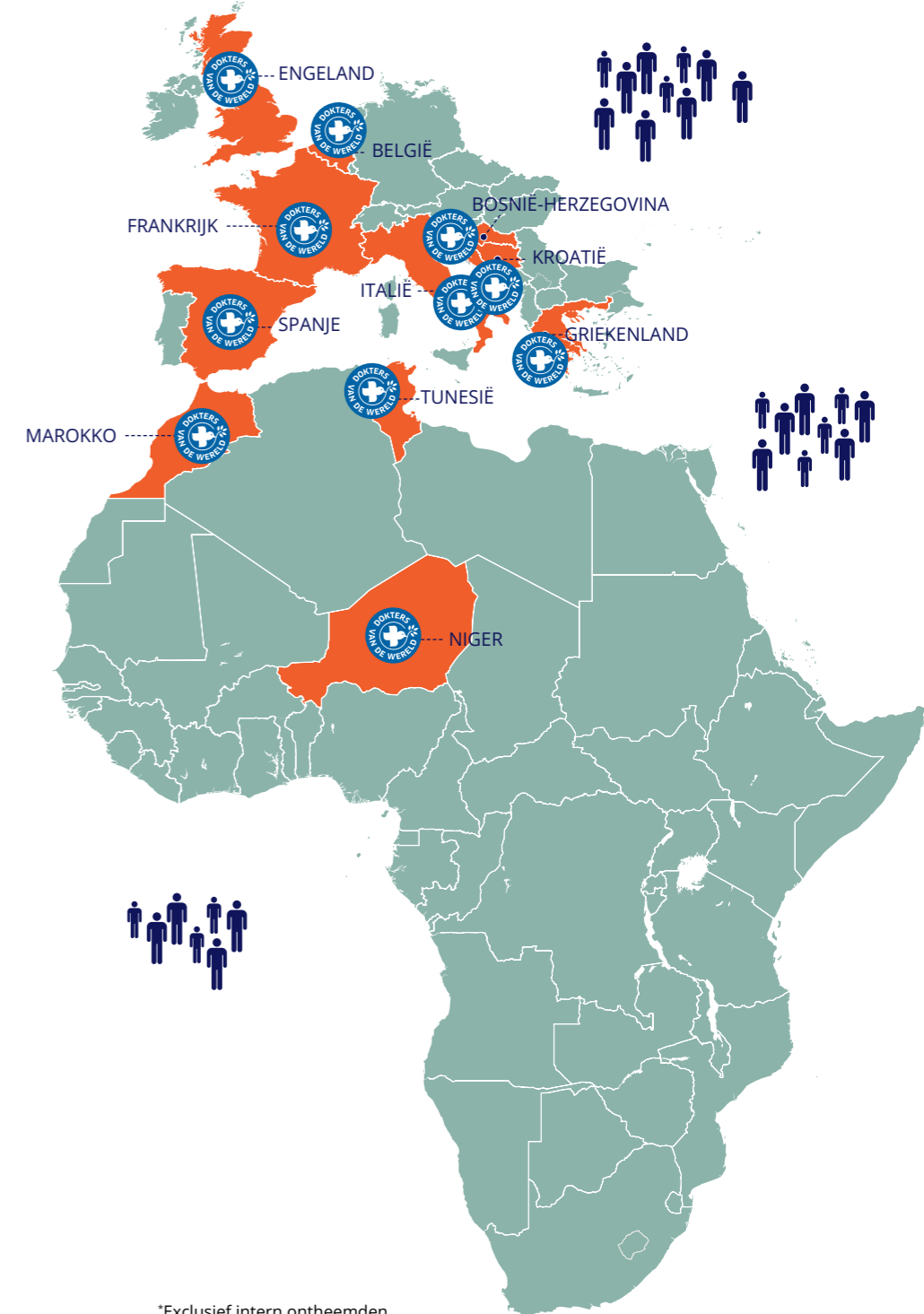

2. MIGRATIE

Het Europese migratiebeleid is schadelijk voor de gezondheid. Terwijl Europa beweert de vaandeldrager te zijn van de mensenrechten, ondergraaft ze elke dag haar eigen principes langs haar migratieroutes. Illegale pushbacks, repressieve migratiedeals met soms autoritaire regimes, zee-patrouilles die migrantenbootjes laten kapseizen, politieagenten die vrouwen en kinderen naakt in een ijskoude rivier duwen: het zijn geen taferelen uit een maffiafilm, wel de cynische uitwassen van een beleid dat mensen stap voor stap stript van elke notie van menswaardigheid.

Dokters van de Wereld langs de migratieroutes*

*Exclusief intern ontheemden

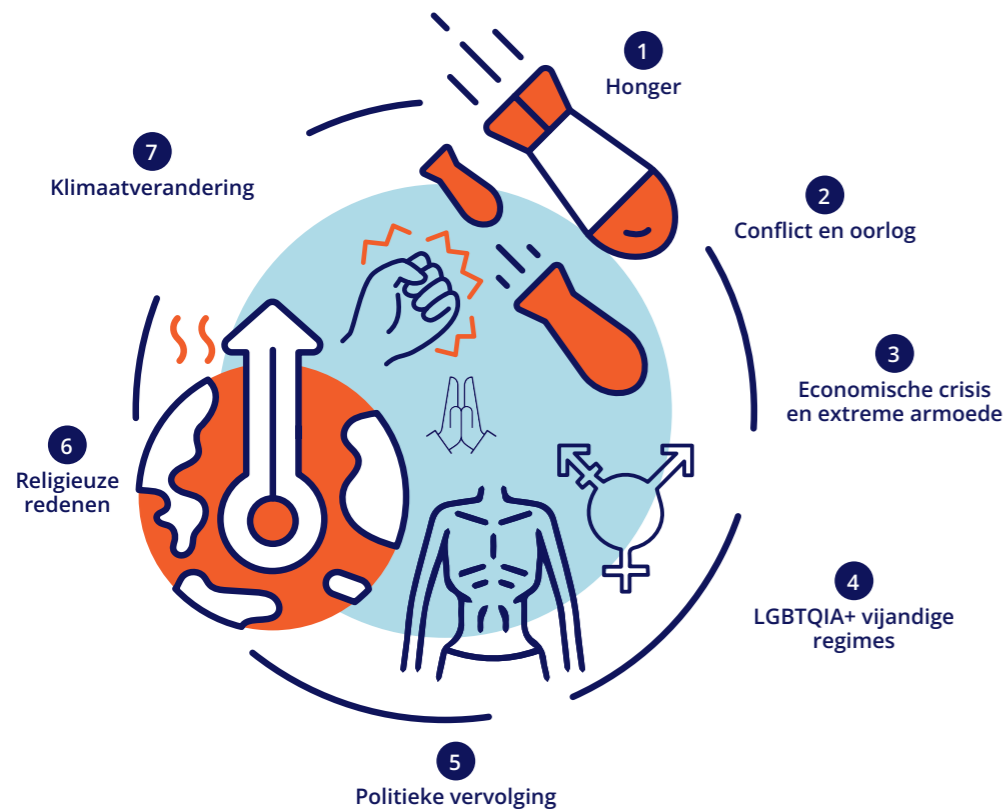
WAT DOEN WE?

Dokters van de Wereld is actief langs de verschillende migratieroutes, vanuit de woestijn in Niger tot aan het Klein Kasteeltje hier in Brussel. Elke dag zien onze medische teams de gevolgen van het Europese migratiebeleid: mannen, vrouwen en kinderen die in goede gezondheid vertrekken maar gaandeweg aftakelen door een teveel aan geweld en trauma's en een gebrek aan onderdak, voedsel, basiszorg en menselijkheid.

Onze teams zijn daarom te vinden langs de migratie-hotspots in Europa en daarbuiten met een breed scala van medische en/of geestelijke zorgverlening. Onze observaties, getuigenissen en data die we onderweg verzamelen, gebruiken we om de beleidsmakers, media en het brede publiek te tonen wat zich afspeelt achter de schermen van een migratiebeleid dat enkel inzet op repressie en uitsluiting.

WIE ZIEN WE IN ONZE KABINETTEN?

MENSEN OP DE VLUCHT VOOR*:

UITGELICHT IN DE BRES VOOR GESTRANDE MIGRANTEN IN DE WOESTIJNSTAD AGADEZ

55 rondes met onze mobiele teams naar de migrantengetto's
2577 migranten werden medisch begeleid

Niger is van oudsher een belangrijk doorreisland voor migranten die via Agadez een gevaarlijke overstek doorheen de woestijn plannen om zo verder te reizen naar Libië, Algerije of de Middellandse zee. In Agadez belanden de meeste migranten eerst een tijd lang in 'getto's': kleine, bouwvallige en bloedhete wachtruimtes waar ze soms maanden opeengepakt hun vertrek moeten afwachten, zonder toegang tot water, elektriciteit, voedsel of medische zorg.

Dokters van de Wereld is één van de weinige humanitaire organisaties die al tien jaar lang trouw naar de migranten in deze getto's trekt: naast medische en mentale zorg, krijgt elke tijdelijke bewoner een hygiënekit met zeep, tandpasta, een tandenborstel en maandverbanden voor vrouwen. Daarnaast proberen we de leefomstandigheden in de getto's te verbeteren. We nemen vuilbakken, slaapmatjes, dekens of emmers mee en zorgen voor de distributie van voedselpakketten. Wie ziek is, wordt via ons mobiele team getransporteerd naar één van de door ons ondersteunde zorgcentra.

3. NOODSITUATIES EN CRISISSEN

Extreme droogte, aardbevingen, overstromingen: de klimaatverandering duwt onze planeet in een chronische staat van urgentie. Daarbovenop komt de ellende van politieke, territoriale en ideologische twistpunten: van oorlog in Oekraïne en Gaza tot interne conflicten in Mali en Congo: in 2023 werd minstens 1 op de 6 mensen wereldwijd blootgesteld aan een gewapend conflict.

WAT DOEN WE?

Of het nu over een natuurramp of oorlog gaat, zeker is dat een crisis bijna altijd uitmondt in een ernstige verstoring, stilstand of zelfs implosie van het zorgsysteem. Het is op dit soort sleutelmomenten dat Dokters van de Wereld tussenkomt met hulpprogramma's voor de getroffen bevolking, vaak - maar niet altijd - op plekken waar we al actief waren met medische en mentale programma's.

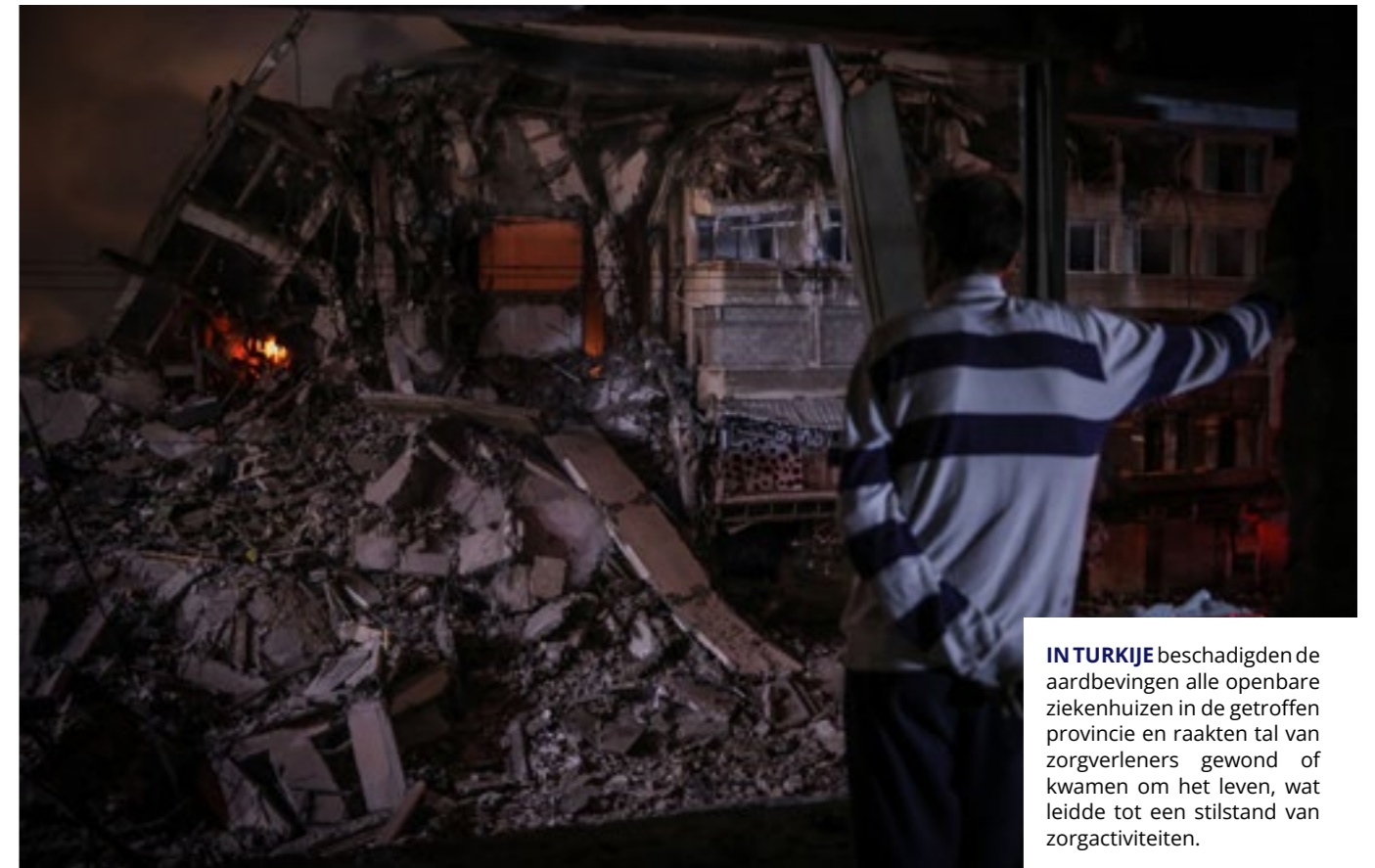
UITGELICHT OP HET TERREIN NA DE AARDBEVINGEN IN TURKIJE EN SYRIË

Mobiele teams in Syrië en Turkije
11 zorgcentra
245.000 consultaties

6 februari 2023: een groot gebied aan de grens van Turkije en Syrië wordt opgeschrikt door een gigantische aardbeving met 7 op de schaal van Richter. Op 20 en 25 februari volgen nog twee zware naschokken. Een jaar later worstelen de getroffen regio's nog steeds met ernstige gezondheidsrisico's. Vooral kinderen, vrouwen, senioren en mensen met chronische aandoeningen of beperkingen hebben het moeilijk. Beperkte toegang tot basisvoorzieningen en gezondheidszorg bevorderen bovendien de verspreiding van ziekten zoals schurft, luizen en cholera.

IN SYRIË leven veel mensen in tentenkampen, met extreme temperaturen en slechte sanitaire voorzieningen, wat hun gezondheid ernstig aantast. In het noordwesten van Syrië werden 2,9 miljoen mensen getroffen, meer dan 300.000 mensen moesten hun huizen verlaten. Bovendien moesten door militiegevechten nog eens 120.000 mensen vluchten.

IN TURKIJE beschadigden de aardbevingen alle openbare ziekenhuizen in de getroffen provincie en raakten tal van zorgverleners gewond of kwamen om het leven, wat leidde tot een stilstand van zorgactiviteiten.

IN SYRIË hielpen we slachtoffers met drie mobiele eenheden, 11 centra voor primaire zorg en twee gemeenschapscentra. We verleenden meer dan 245.000 zorgdiensten aan ongeveer 165.000 mensen, deelden 30.000 hygiënekits uit en heropenden een primair zorgcentrum in Idlib. We verspreidden ook 500 traumakits voor chirurgische zorg aan traumapatiënten en voorzagen dialysecentra van behoeften.

IN TURKIJE verleenden we medische en psychosociale hulp in Antakya, Hatay en Izmir. Met mobiele eenheden bereikten we 120 locaties in Hatay en 40 tentenkampen in Izmir. We boden medische consultaties aan 18.154 slachtoffers, verstrekten diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, en organiseerden geestelijke gezondheidszorgsessies voor duizenden deelnemers.

4. HARM REDUCTION EN KWETSBARE MINDERHEDEN

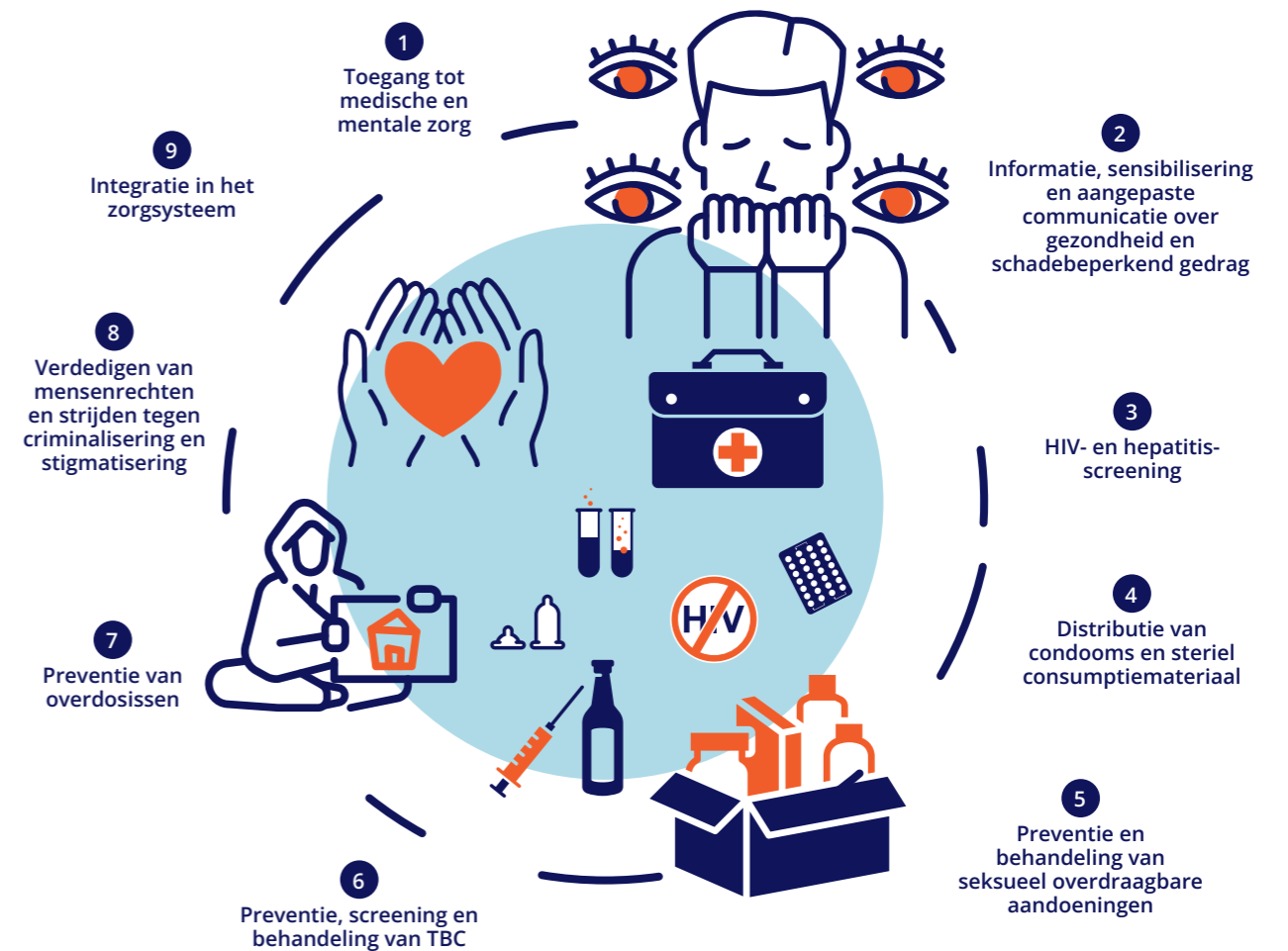
In onze nationale en internationale projecten ontmoeten we dagelijks mensen die leven en werken aan de rand van onze samenleving. Hun profiel is erg divers, maar elk van hen wordt gestigmatiseerd en uitgesloten door de samenleving én het zorgsysteem.

MET WIE WERKEN WE?

Dak- en thuisloze mensen, mensen zonder papieren, jongeren die leven op straat, druggebruikers, sekswerkers, gendeminderheden (LGBTQIA+) die in moeilijke omstandigheden leven.

Dokters van de Wereld heeft meer dan 40 jaar ervaring in het werken met mensen aan de rand van de samenleving: in plaats van hun leefsituatie en identiteit te stigmatiseren of te veroordelen, doen we aan outreach en bouwen we samen met hen aan oplossingen die aangepast zijn aan hun noden. Naast het aanbieden van medische, mentale en holistische zorg, ijveren we samen met hen voor het wegwerken van de wettelijke, morele en sociale barrières waar deze mensen dagelijks tegen oplopen en die (zorg)exclusie in stand houden.

ONZE ACTIES ROND HARM REDUCTION:

UITGELICHT**VZW DUNE & DOKTERS VAN DE WERELD TREKKEN SAMEN NAAR DE LEEFWERELD VAN MENSEN DIE DRUGS GEBRUIKEN**

VZW Dune zag het daglicht in de tijd van de AIDS-epidemie begin jaren negentig en werd opgericht door druggebruikers zelf in Brussel. Sindsdien zijn ze uitgegroeid tot een organisatie die expertise heeft opgebouwd rond outreach en 'harm reduction' (risicobeperking) voor mensen die drugs gebruiken in precare omstandigheden.

Al meer dan 10 jaar werkt Dokters van de Wereld samen met Dune vzw op de Medibus: concreet trekken we minstens een keer per week naar plekken in Brussel waar druggebruikers zich bevinden. We bieden informatie en paramedische zorg en geven bezoekers de mogelijkheid om gebruikt materiaal in te wisselen voor steriel injectie- en inhaleermateriaal.

5. GEZONDHEID EN OMGEVING

Milieuvervuiling en de gevolgen van de klimaatverandering zijn schadelijk voor de gezondheid van mens en dier. Bovendien treffen ze de meest kwetsbare mensen (en dieren) het eerst én het hardst.

In België zien we bijvoorbeeld dat mensen in armoede met een minder goede toegang tot zorg vaker op plekken met luchtvervuiling wonen of in huizen die minder goed bestand zijn tegen hittegolven. In het buitenland laten de (gezondheids)gevolgen zich dan weer het meest voelen in arme landen. Denk maar aan ondervoeding door mislukte oogsten en stervende kuddedieren, de overdracht van ziekte tussen mens en dier door de vernietiging van ecosystemen of de implosie van het zorgsysteem na natuurrampen.

UITGELICHT

ONE HEALTH: GEZONDE MENSEN, GEZONDE DIEREN, GEZONDE PLANEET

- 6** gezondheidsinstellingen ondersteund met epidemiologische surveillance
- 13** lokale One Health-comités opgericht
- 52** eco- en bosbewakers opgeleid
- 18** nieuwe kwekerijen opgericht
- 330.000** zaailingen van verschillende soorten uitgedeeld
- 223** hectare wordt herbebost

Rond het Kahuzi-Biega National Park in Congo werden de inheemse Batwa-pygmeëen in de jaren 70 verdreven en beroofd. Drie op de vier mensen leeft er vandaag onder de armoedegrens. Hierdoor doet men noodgedwongen aan houtkap en stroperij in het oerbos en komt men zo in contact met wilde dieren. Zonder het te weten, stellen de bewoners zich zo bloot aan besmettelijke ziektes die worden overgedragen van dier op mens, zoals Ebola en COVID-19.

In 2022 werd daarom het innovatieve "One Health"- project gestart. Met drie organisaties* werken we samen met de bevolking aan het voorkomen en indijken van pandemieën. Dat doen we via een holistische aanpak, waarbij zowel gefocust wordt op mens, dier en natuur.

*Dokters van de Wereld, Dierenartsen Zonder Grenzen en Action pour le Développement des Milieux

DE PREVENTIE EN INDIJKING PANDEMIEËN VIA MENS, DIER EN NATUUR: EEN HOLISTISCH STAPPENPLAN

6. TRANSVERSALE THEMA'S

Doorheen al onze projecten én pijlers integreren we een extra focus op:

1. MENTALE GEZONDHEID

Dak- en thuislozen, mensen die leven in oorlog en conflict, slachtoffers van natuurrampen of de klimaatverandering, maar ook vluchtelingen of overlevers van seksueel geweld: veel mensen die we ontmoeten in onze projecten dragen vaak een zware mentale bagage met zich mee. Daarom hebben we in elk van onze projecten aandacht voor mentale hulpverlening.

2. STRIJDEN TEGEN GENDERGERELATEERD GEWELD, ONGELIJKHEID EN DISCRIMINATIE

Of het nu gaat over een vluchteling die het slachtoffer werd van verkrachting of een vrouw zonder papieren die in ons land wordt uitgesloten van abortus: elke dag zien we op het terrein hoe mensen het slachtoffer worden van gendergerelateerd geweld, discriminatie en stigmatisering. In elk van onze projecten integreren we daarom een focus op gender of zetten we nieuwe projecten op waarbij gender de hoofdrol speelt.

3. TOEGANG TOT EERSTELIJNSZORG

Lokaal toegankelijke en kwaliteitsvolle eerstelijnsgezondheidszorg is de basis van ons speerpunt: een universele toegang tot gezondheidszorg. Toegang tot basiszorg in al onze projecten vormt bovendien de toegangspoort om met onze prioritaire thematieken aan de slag te gaan, zowel in België en daarbuiten.

ONZE BELGISCHE PROJECTEN

WAAROM IS EEN ORGANISATIE ALS DOKTERS VAN DE WERELD NODIG IN BELGIË?

België staat internationaal bekend om zijn degelijk, kwalitatief en robuust zorgsysteem. Maar voor wie buiten de norm valt, is toegang tot zorg vaak onmogelijk. Het zijn deze mensen die langskomen op onze projecten in Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

WIE ZIEN WE IN ONZE KABINETTEN

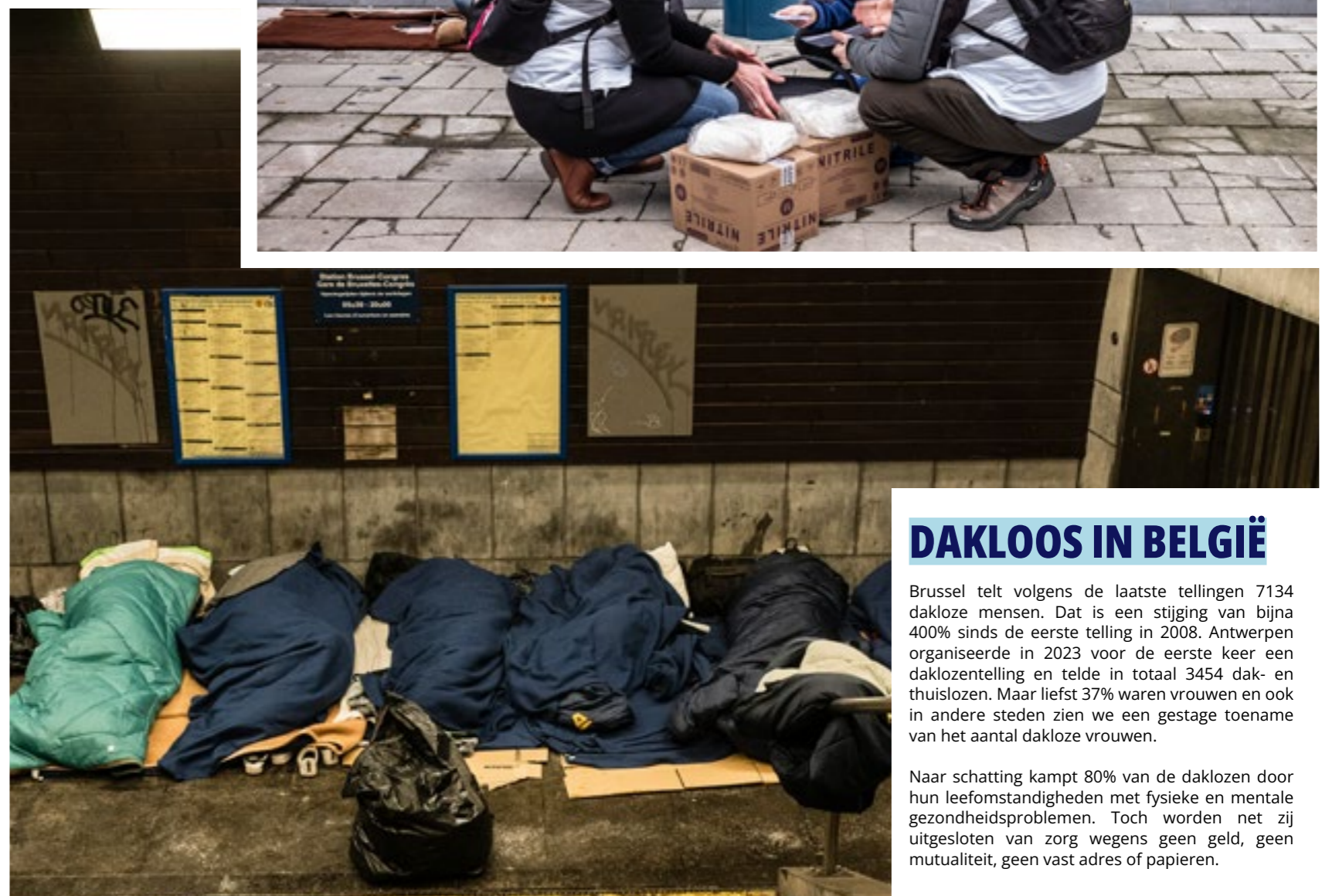
DE MODALE BELG

Voor wie in ons land geen mutualiteit heeft, tot de laagste inkomens behoort of geen diploma heeft, is een bezoek aan een arts steeds minder evident. Uit cijfers blijkt dat er zo'n 100.000 Belgen zijn die systematisch noodzakelijke zorg uitstellen wegens geldgebrek. Daarbij komt het groeiend artsentekort, praktijken die een patiëntenstop doorvoeren en het aantal niet-geconventioneerde (en dus duurdere) zorgverleners dat in de lift zit, en al deze elementen zorgen in praktijk voor een afkalvende zorgtoegang en doorstroom.

ZONDER PAPIEREN IN BELGIË

Het aantal mensen in ons land zonder papieren wordt geschat op zo'n 120.000. Ze hebben geen rechten, behalve het recht op medische hulp via het OCMW. Toch is het voor hen zeer moeilijk om toegang te krijgen tot zorg: de procedures zijn zeer ingewikkeld, elk OCMW interpreteert de regels anders en er zijn zoveel administratieve hindernissen dat op het eind van de rit 80 tot 90% niet op tijd of nooit tot bij een arts raakt. Dokters van de Wereld doet dan ook al vele jaren aan pleidooi om de huidige wetgeving te hervormen en te vereenvoudigen.

DAKLOOS IN BELGIË

Brussel telt volgens de laatste tellingen 7134 dakloze mensen. Dat is een stijging van bijna 400% sinds de eerste telling in 2008. Antwerpen organiseerde in 2023 voor de eerste keer een daklozentelling en telde in totaal 3454 dak- en thuislozen. Maar liefst 37% waren vrouwen en ook in andere steden zien we een gestage toename van het aantal dakloze vrouwen.

Naar schatting kampt 80% van de daklozen door hun leefomstandigheden met fysieke en mentale gezondheidsproblemen. Toch worden net zij uitgesloten van zorg wegens geen geld, geen mutualiteit, geen vast adres of papieren.

DRUGGEBRUIKERS EN SEKSWERKERS

Druggebruikers en sekswerkers worden door onze repressieve wetgeving gedwongen om te werken in clandestiene, onhygiënische en soms gevaarlijke omstandigheden. Dokters van de Wereld laat zich op het terrein ondersteunen door partners en stapels wetenschappelijk onderzoek waaruit blijkt dat inclusieve outreach-projecten cruciaal zijn bij de begeleiding van deze gestigmatiseerde en uitgesloten mensen.

KWETSBARE VROUWEN EN KINDEREN IN ONS LAND

Wie als vrouw of meisje dakloos is, in armoede leeft of op de vlucht is, draagt specifieke kwetsbaarheden met zich mee. De kans op seksueel geweld is groter, er is sprake van menstruatie-armoede en een gebrekkige toegang tot seksuele en reproductieve zorg. Daarom integreren wij in onze projecten een specifieke focus op vrouwen en meisjes. We beschikken niet enkel over vroedvrouwen en gynaecologen, maar zorgen er ook voor dat elke vrouw in onze projecten toegang krijgt tot doelgerichte informatie, menstruatiekits, pre- of postnatale zorg en contraceptie.

MENSEN ONDERWEG EN VERZOEKERS TOT INTERNATIONALE BESCHERMING

Sinds twee jaar weigert de Belgische Staat en Fedasil opvang voor duizenden verzoekers voor internationale bescherming. Hierdoor belanden bvb. Afghaanse of Palestijnse vluchtelingen dakloos op straat of in onaangepaste kraakpanden. Door de weigering van de Staat om hen op te vangen, zijn ze ook afgesloten van zorg. En dat terwijl ze er vaak een ziekmakende migratietocht op hebben zitten. Daarom verleent Dokters van de Wereld in Brussel al twee jaar medische zorg aan pas aangekomen en in de steek gelaten migranten en asielzoekers.

ONZE MOBIELE PROJECTEN

Via onze Medibussen en onze mobiele teams in daklozencentra trekken we recht de leefwereld in van wie wordt uitgesloten van zorg.

HERSTELOPVANG

In onze Antwerpse Herstelopvang krijgen revaliderende of chronisch zieke daklozen voor langere tijd een eigen kamer om te stabiliseren (of te revalideren). We omringen hen de klok rond met medische en sociale zorg en werken aan hun toekomst.

ONZE ADOBUS

Van individuele gesprekken, informatie over contraceptie, SOA's en abortus tot het aangaan van gezonde relaties: in onze Adobus kunnen jonge scholieren in Wallonië terecht voor alles wat te maken heeft met seksuele educatie.

ONZE ZORGCENTRA EN -ANTENNES

In onze twee vaste zorgcentra en zes zorgantennes over het hele land kunnen mensen die worden uitgesloten van zorg bij ons terecht voor medische, psychische en gespecialiseerde hulp.

ONZE SPECIALISTENWERKING EN TANDARTSKABINET

Soms hebben de patiënten die we zien in onze zorgcentra en -antennes nood aan (labo-) onderzoeken, opvolging door een specialist of een consult bij de tandarts. Dat lukt ons, dankzij ons vrijwillig team van specialisten, ons eigen tandartskabinet en onze samenwerkingen met ziekenhuizen.

REÏNTEGRATIE

Ons ultieme doel: ervoor zorgen dat onze patiënten op het einde van de rit opnieuw zijn aangesloten bij het reguliere zorgsysteem in ons land. Dat doen we met een uitgebreid team van sociaal-assistenten in onze vaste zorgcentra.

WAT DOEN WE?

PLEIDOOI

Zwangere vrouwen die worden uitgesloten van het recht op abortus, de toegang tot zorg voor mensen zonder papieren die totaal mank loopt, de opvangcrisis bij Fedasil, de saturatie in de Brusselse daklozencentra, de uitsluiting van mensen zonder papieren in de Antwerpse daklozenopvang: het zijn een paar voorbeelden van de Belgische dossiers waar we vorig jaar pleidooi rond voerden. Dat doen we via rapporten, overleg met beleidsmakers maar ook via getuigenissen van patiënten en terreinmedewerkers in de pers of het starten van rechtzaken.

UITGELICHT

TOOLINE1 : DOKTERS VAN DE WERELD ALS BRUG TUSSEN TRADITIONELE ZORGVERLENERS EN KWETSBARE MENSEN

3 steden (Brussel, Antwerpen en Bergen)

69 operationele partners

5 thema's

Tooline1 is een project dat in het leven werd geroepen door Dokters van de Wereld en een brug wil slaan tussen kwetsbare patiënten en de traditionele 1^e lijnszorg, vandaar de naam "Too-line-1".

Het project vertrekt vanuit de zorgverleners en het zorgsysteem zelf: zij beschikken soms niet over de kennis, ervaring, tijd of netwerken om de meest kwetsbare mensen in ons land optimaal te kunnen helpen. Om hen hierin bij te staan, bieden we hen via Tooline1 de nodige concrete, tools, hulpmiddelen én netwerken aan.

WE FOCUSSEN ONS HIERBIJ OP 5 THEMA'S:

- Steun bij het verminderen van administratieve en financiële obstakels bij de toegang tot zorg
- Steun bij de taalbarrières en culturele obstakels
- Steun bij mentale gezondheidsproblemen en verslavingszorg
- Begeleiding bij problemen die het gevolg zijn van een leven in grote precariteit zoals hygiëne, mobiliteit en tijdsbesef
- Steun door samen een netwerk uit te bouwen en te delen.

UITGELICHT

DE HUMANITAIRE HUB

122.726 bezoeken aan de Hub
3163 medische consultaties
60% van de Hub-patiënten =
 asielzoekers
17% van onze patiënten =
 een vrouw

De Humanitaire hub werd in 2017 door een groep humanitaire organisaties opgericht om hulp te bieden aan migranten op doorreis naar Groot-Brittannië. In onze Hub kunnen zij sindsdien terecht voor 12 verschillende diensten waaronder douches, voedsel, kledij, juridische begeleiding of herstel van familiebanden. Er is ook een uitgebreide medische werking, waar Dokters van de Wereld verantwoordelijk voor is. Vorig jaar verleenden onze vrijwillige medische teams zo meer dan 3000 consultaties.

Initieel richtte de Humanitaire hub zich op migranten op doorreis. Intussen helpen we meer dan twee jaar ook de duizenden asielzoekende mensen die door de Belgische Staat en Fedasil de straat op of in kraakpanden worden geduwd. Samen met onze partners voeren we zo al twee jaar overheidstaken uit waar de Belgische Staat bewust aan verzaakt: 60% van onze patiënten zijn mensen die door Fedasil met een kluitje in het riet werden gestuurd. Die realiteit zorgt voor een saturatie, niet enkel in de Hub en in de daklozencentra, maar ook bij onze patiënten, de medewerkers en vrijwilligers op het terrein. We blijven de Belgische Staat aanklagen voor hun wanbeheer en blijven paraat staan voor pas aangekomen asielzoekende mannen, vrouwen en kinderen.

UITGELICHT

ONZE MOBILE TEAMS

ONZE MEDIBUSSEN

3 steden: Brussel, Charleroi, La Louvière 4691 bezoeken op de bussen

Weer of geen weer, Dokters van de Wereld trekt het hele jaar door met zorgbussen de leefwereld in van mensen aan de rand van onze samenleving. Dat doen we in Brussel, Charleroi en La Louvière: drie steden die kampen met specifieke sociaal-economische kwetsbaarheden. Onze bezoekers leven bijna altijd in grote armoede, op straat of in kraakpanden en worden gestigmatiseerd door hun leefsituatie, druggebruik of sekswerk.

Wie onze bus binnenstapt, kan rekenen op paramedische zorg en sneltests voor o.a. HIV. Onze busbezoekers leven in grote precariteit: daarom bieden we ook materiële steun zoals hygiënekits, menstruatiekits of steriel consumptiemateriaal. Daarnaast bieden we steun en een luisterend oor, door bijvoorbeeld mee te zoeken naar een slaapplek of onze bezoekers mee te begeleiden naar één van onze partners of ons permanent zorgcentrum. Dit alles doen we dankzij een ploeg van tientallen vrijwilligers, van verpleegkundigen, onthaalmedewerkers tot chauffeurs.

ONZE MOBILE TEAMS IN CENTRA VOOR DAKLOZEN

60 vrijwilligers 5 centra voor daklozen 1607 medische consultaties

Al 25 jaar trekken vrijwillige teams van Dokters van de Wereld naar de verschillende opvangcentra voor daklozen die beheerd worden door de Samusocial, het Rode Kruis en het Burgerplatform voor Vluchtelingen. Het hele jaar door kan je er 's avonds onze artsen, verpleegkundigen en onthaalmedewerkers terugvinden terwijl ze de dakloze bewoners helpen met medische hulp. Wie meer opvolging nodig heeft wordt, begeleiden we mee naar ons vast zorgcentrum.

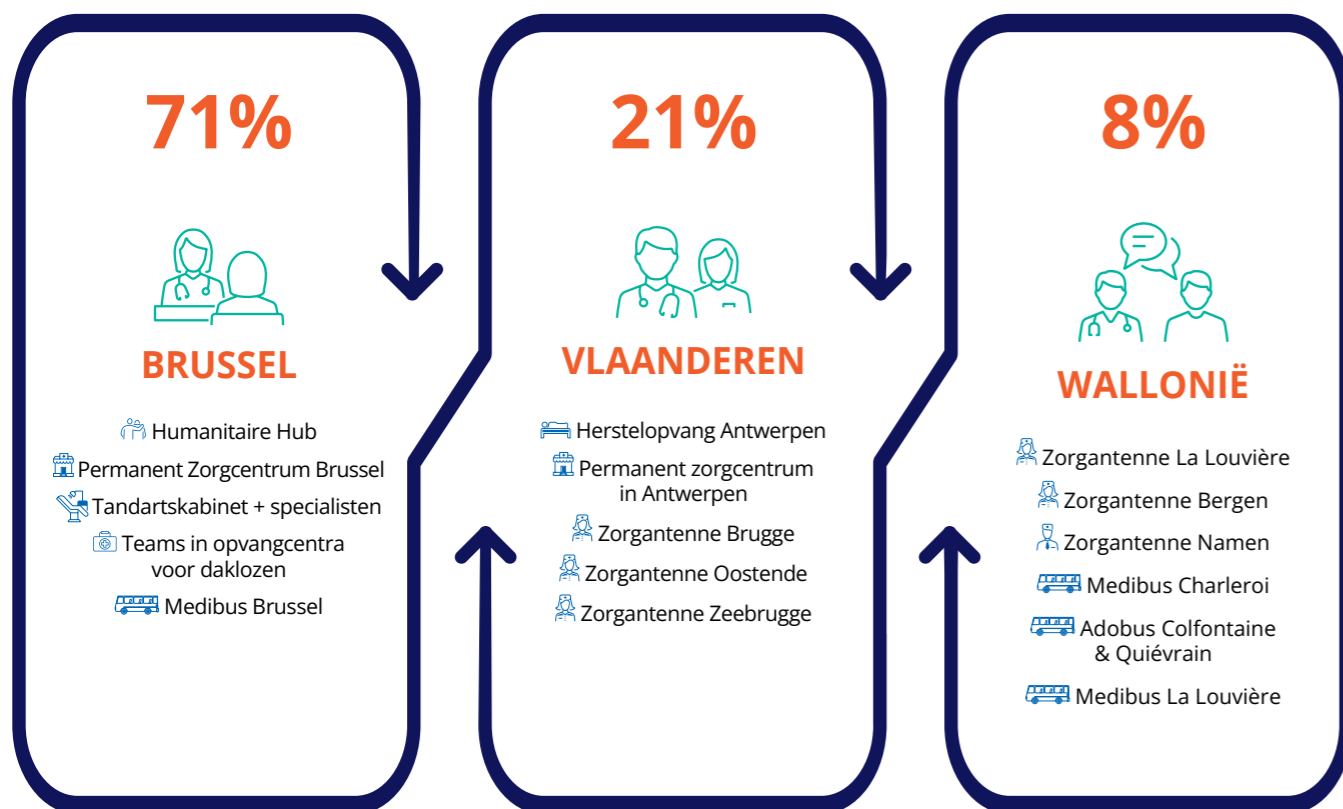
PLEIDOOI: DAKLOZEN ZIJN GEEN WEGWERP- PRODUCTEN

Op 15 jaar tijd is het aantal daklozen in Brussel toegenomen met 377,5%, terwijl het aantal bedden voor daklozen onvoldoende is meegroeid of in de lente wordt afgeschaft. Daarbovenop stuurt Fedasil mensen op de vlucht de straat op omwille van hun falend opvangbeleid. Het gevolg: het hele jaar door werden onze teams geconfronteerd met een groeiende groep van wanhopige, dakloze mensen die botsten op een volledig gesatureerd opvangnetwerk en hierdoor ziek(er) werden.

Het hele jaar door schoven we deze realiteit op straat onder de neuzen van de beleidsmakers en hamerden we op het feit dat er nood is aan een grootschaliger en menselijker opvangbeleid. Een beleid dat bovendien de deuren niet sluit na de winter en rekening houdt met de toename van uiterst kwetsbare daklozen zoals minderjarigen, vrouwen, slachtoffers van (intrafamiliaal) geweld, alleenstaande mama's en gezinnen (op de vlucht).

2023: ONZE MEDISCHE, SOCIALE EN PSYCHISCHE CONSULTATIES PER REGIO

13.498
CONSULTATIES

ONZE INTERNATIONALE OPERATIES

1. ONZE AANWEZIGHEID IN DE BALKANLANDEN

KROATIË EN BOSNIË-HERZEGOVINA

● KROATIË

ZAGREB EN KUTINA

Medische en mentale zorg voor asielzoekers.

ZAGREB

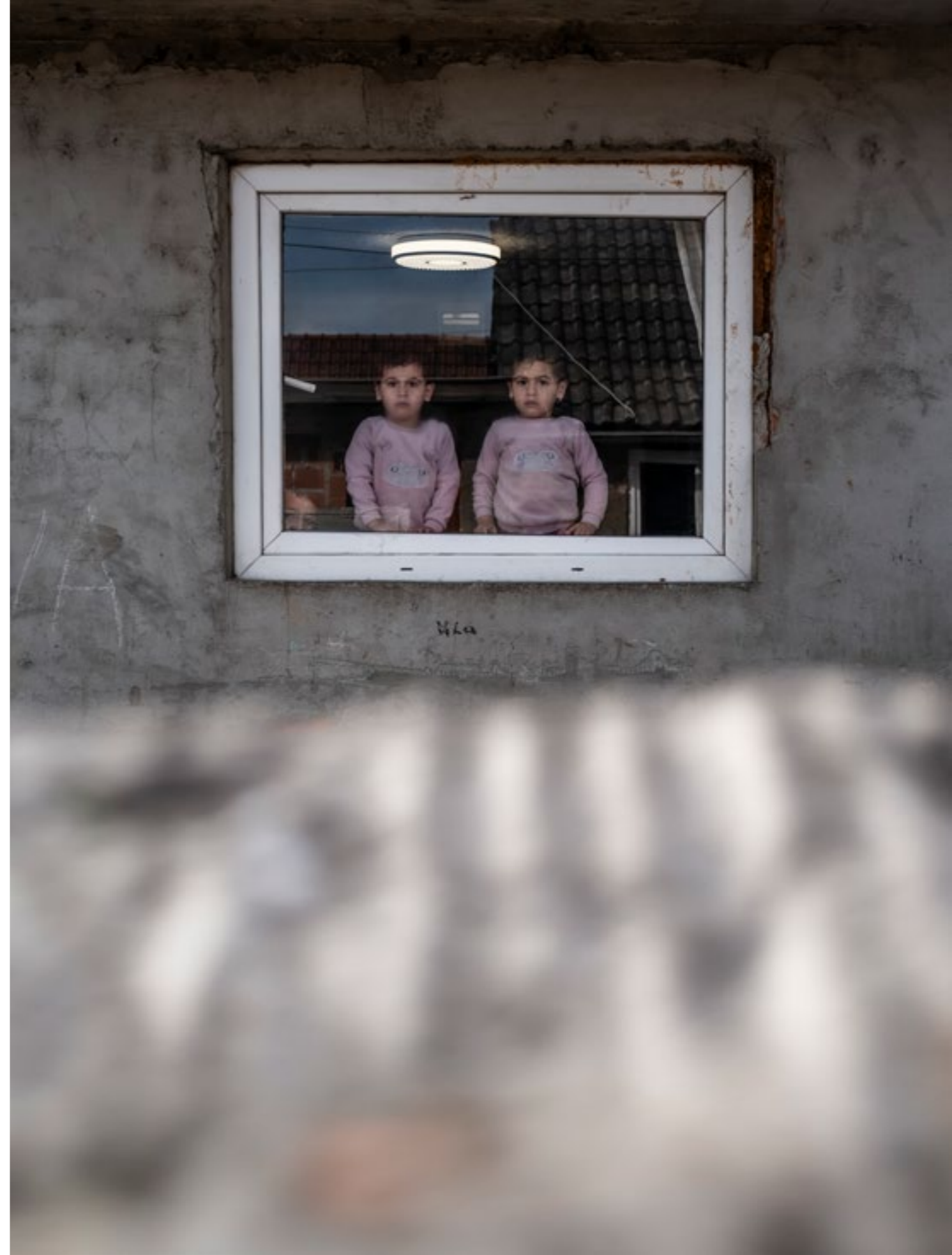
Informatie-centrum rond zorg voor Oekraïense vluchtelingen.

MEDIMURJE

In de bres voor de Romabevolking.

● BOSNIË-HERZEGOVINA

Mentale zorg voor migranten en vluchtelingen aan de grens van Kroatië.

UITGELICHT IN DE BRES VOOR DE GESTIGMATISEERDE ROMABEVOLKING IN MEĐIMURJE

6 kampen
840 kinderen geholpen
663 volwassenen geholpen
3.933 consultaties (hulp bij medische zorg)

De Romagemeenschap in de Europese Unie telt zes miljoen mensen. Helaas worden zij nog altijd naar de rand van de samenleving geduwd en geconfronteerd met discriminatie omwille van hun taal, cultuur of economische situatie. Deze bijzonder kritieke situatie heeft een grote impact op de toegang tot zorg. Volgens een rapport van het Europees Bureau voor de Grondrechten sterft een Romavrouw in Kroatië gemiddeld 15,7 jaar vroeger dan een gemiddelde vrouw in het land.

Kroatië telt momenteel tussen de 30 en 40.000 leden van de Romagemeenschap. Een derde van hen woont in de regio Međimurje, een plattelandsregio in het Noorden van het land. Het is op die plek dat Dokters van de Wereld outreachprogramma's heeft opgezet in zes kampen. Concreet trekken mobiele teams met verpleegkundigen, vroedvrouwen, kinderartsen en gynaecologen naar de zes verschillende kampen. Zij worden ondersteund door maatschappelijk werkers, psychologen en culturele bemiddelaars uit de Romagemeenschap zelf. Daarnaast zorgen we ervoor dat de leden uit de Romagemeenschap begeleid worden naar gespecialiseerde diensten in de publieke zorg. Hierbij gaat het vooral over kinderen, zwangere vrouwen of mensen met een handicap of complexe zorgnoden. In totaal verleenden we in 2023 3933 verschillende diensten, een stijging met 75%.

PLEIDOOI

Dokters van de Wereld werkte mee aan het Nationaal Actieplan 2023-2025 voor de inclusie van Roma in Kroatië, waarbij we op basis van onze terreinexpertise meewerkten aan de aanbevelingen in het actieplan.

2. ONZE AANWEZIGHEID IN AFRIKA

MALI

UITGELICHT STRIJDEN TEGEN ZIEKTE EN ONDERVOEDING IN KITA, MENAKA EN GAO

328.839 eerstelijnsconsultaties
135.174 consultaties
rond familiale planning,
zwangerschapsbegeleiding en
bevallingen
86.607 vaccinaties bij
kinderen < 5 jaar

De humanitaire situatie in Mali blijft ernstig: gewapende confrontaties tussen rebelligroepen, jihadistische organisaties en regeringstroepen hebben in 2023 opnieuw geleid tot interne vluchtelingenstromen en een beperkte toegang tot basiszorg.

Voedselonzekerheid, verergerd door droogte en klimaatverandering, leidt tot ondervoeding bij kinderen. Ook de rechten van de vrouw en de toegang tot seksuele en reproductieve zorg blijven in de meeste regio's moeilijk wortelschieten.

Dokters van de Wereld zorgt al vele jaren voor een betere toegang tot zorg in Mali. Dat doen we door in Menaka, Gao en Kita 112 zorgcentra te ondersteunen met medisch materiaal, medicatie en opleidingen. Deze regio's kampen immers met een slechte zorgdekking, een tekort aan referentiehospitaal en slecht uitgeruste zorgcentra.

Onze negen mobiele teams trekken er dan weer op uit om medische zorg te verlenen bij mensen die te ver afgelegen wonen van de zorgcentra of verblijven in kampen voor intern ontheemden.

Via de centra en mobiele klinieken bieden we eerstelijnszorg, seksuele en reproductieve zorg en vaccineren we kinderen. In 2023 organiseerden we bijkomend opsporing- en behandelcampagnes rond ondervoeding, TBC, malaria en HIV. In totaal verleenden we afgelopen jaar meer dan een half miljoen consultaties.

● GAO, KITA EN MENAKA

112 zorgcentra (72 in Menaka/ Gao 40 in Kita) ondersteund.

9 mobiele medische teams.

Vaccinatiecampagnes bij kinderen jonger dan 5.

Bewustmakings- screening- en behandelcampagnes voor HIV, TBC en malaria.

Vechten voor genderrechten en tegen Gendergerelateerd Geweld (GGG) (zie p.14-15).

NIGER

Niger werd in 2023 geconfronteerd met een staatsgreep, voedselonzekerheid, klimaatverandering, armoede én conflicten. Deze opeenstapeling van crisissen trof de ganse bevolking: met name vrouwen, migranten en kinderen kregen te maken met ondervoeding en ontoereikende gezondheidszorg. Genderongelijkheid blijft een realiteit en van een gelijke toegang tot zorg en onderwijs is nog steeds geen sprake. Bovenop dit alles is er door de onveiligheid weinig actieruimte voor humanitaire organisaties.

● TAHOUA

Globale boost van de seksuele en reproductieve zorg voor meisjes en vrouwen.

● AGADEZ

Ondersteuning van 23 zorgcentra met medische hulp, materiële hulp en personeel.

Medische, materiële en psychologische hulp voor migranten.

Het ondersteunen van de economische autonomie en het gebruik van seksuele en reproductieve zorg voor vrouwen en meisjes.

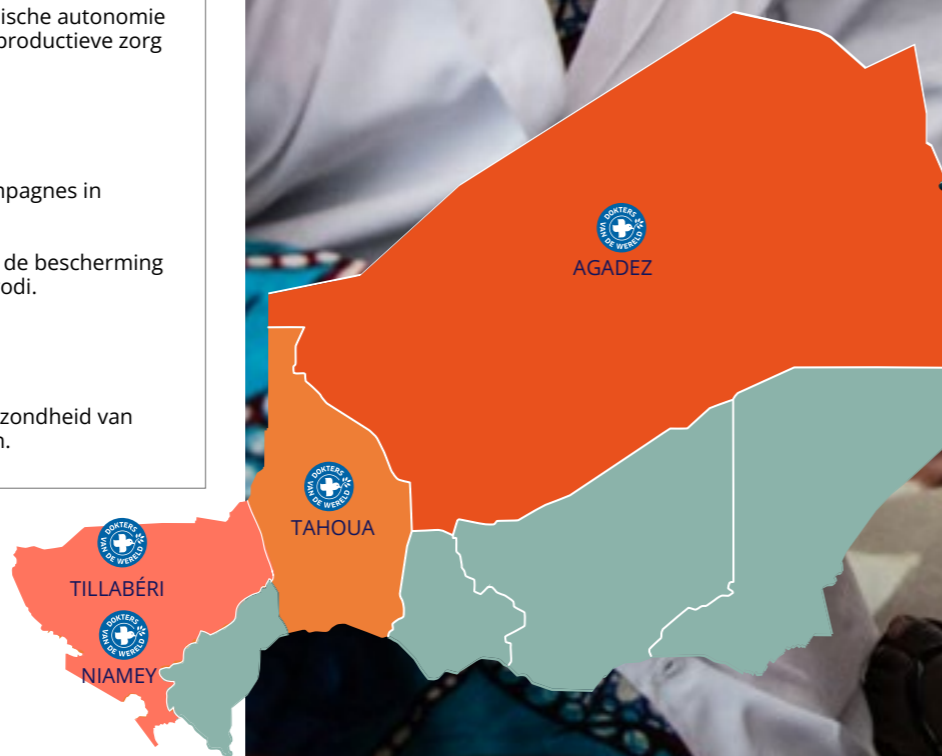
● TILLABÉRI

Eerstelijnszorg en nutritionele campagnes in Tillabéri.

Strijden tegen seksueel geweld en de bescherming van de rechten van het kind in Torodi.

● NIAMEY

De economische autonomie en gezondheid van vrouwen en meisjes ondersteunen.

UITGELICHT

DE AUTONOMIE EN SEKSUELE GEZONDHEID VAN MEISJES EN VROUWEN BOOSTEN IN TAHOUA

23 zorgcentra ondersteund met medicatie, apparatuur en financiële steun bij de toegang tot zorg voor vrouwen en kinderen

2 mobiele klinieken

Van **44,76%** naar **93%**: het gebruik van contraceptiemethodes bij meisjes en vrouwen op **3** jaar tijd

Van **53,07%** naar **69,44%**: het aantal vrouwen dat in een klinische setting beviel op **3** jaar tijd

De regio Tahoua telt bovengemiddeld veel kindersterfte, met 50% vrouwen die niet bevallen in zorgcentra en gemiddeld zes kinderen krijgen. Een complexe combinatie van toenemende onveiligheid en een weinig performant zorgsysteem met financiële en geografische barrières liggen mee aan de basis van deze cijfers. Uitsluiting van meisjes in het onderwijs, kindhuwelijken, maar ook seksueel geweld en vooroordelen ten opzichte van contraceptie zorgen ervoor dat jonge meisjes weinig zeggenschap hebben over hun eigen lichaam en gezondheid.

Dokters van de Wereld werkte afgelopen jaar verder aan een globale boost van de toegang tot seksuele zorg in de regio: we ondersteunden 23 zorgcentra met medicatie, apparatuur en steunmaatregelen voor gratis zorg. We renoveerden negen zorgcentra en breidden de kraamafdeling en verloskundige diensten uit. Omdat sommige vrouwen en meisjes te ver wonen van de zorgcentra, reden onze twee mobiele klinieken elke maand uit naar afgelegen dorpen.

Alles samen konden we in Tahoua zo zorg bieden aan 66.542 vrouwen en 119.952 kinderen. We hielpen 33.082 zwangere vrouwen met prenatale zorg en begeleide bevallingen en hielpen 16.666 jonge meisjes met seksuele zorg en contraceptiemethodes.

Onze zorgprojecten staan niet los van de lokale gemeenschap en traditionele zorgtradities: naast opleidingen van zorgprofessionals in de centra zelf, betrokken we 115 lokale vroedvrouwen en traditionele genezers om hun zwangere patiënten te informeren over het bestaan van onze reproductieve zorgdiensten in de centra.

Dankzij hun inzet werden 42.376 mensen gesensibiliseerd rond de beschikbaarheid én het belang van zwangerschapsopvolging en veilig bevallen in professionele centra.

BENIN EN BURKINA FASO

HOLISTISCHE HULP VOOR KINDEREN DIE OP STRAAT LEVEN

In de grootsteden van Burkina Faso en Benin leven tienduizenden kinderen op straat. Hun aantal in Ouagadougou bijvoorbeeld, wordt geschat op meer dan 10.000. Sommige kinderen ontvluchten huiselijk geweld of extreme armoede maar ook klimatologische veranderingen en de erosie van traditionele gemeenschapsbanden spelen ook mee. Elk van deze kinderen bevindt zich de facto buiten de officiële kanalen van onderwijs en jeugdbescherming. Ze worden blootgesteld aan criminaliteit, mensenhandel, geweld, prostitutie, HIV, druggebruik en een gebrek aan zorg. De meisjes zijn in de minderheid maar bevinden zich in een uiterst kwetsbare situatie: ze worden gestigmatiseerd, raken ongewenst zwanger en omdat ze enkel hun lichaam hebben, belanden ze vaak noodgedwongen in de prostitutie.

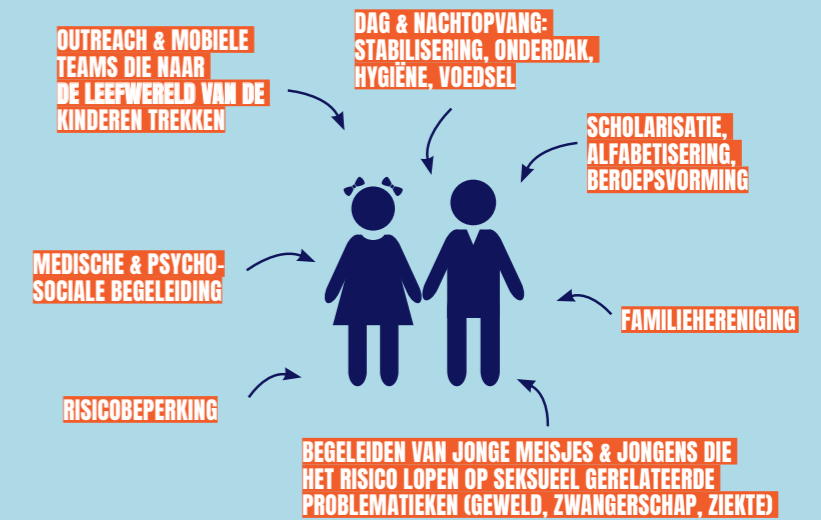
Een complexe problematiek vergt een holistische en multidisciplinaire aanpak. Daarom kiezen we er bewust voor om samen te werken met lokale partners: zij hebben een grote expertise en samen maken we een holistische aanpak mogelijk die zorgt voor een toekomstperspectief en evenwicht voor deze jongeren.

- BURKINA FASO
- BENIN

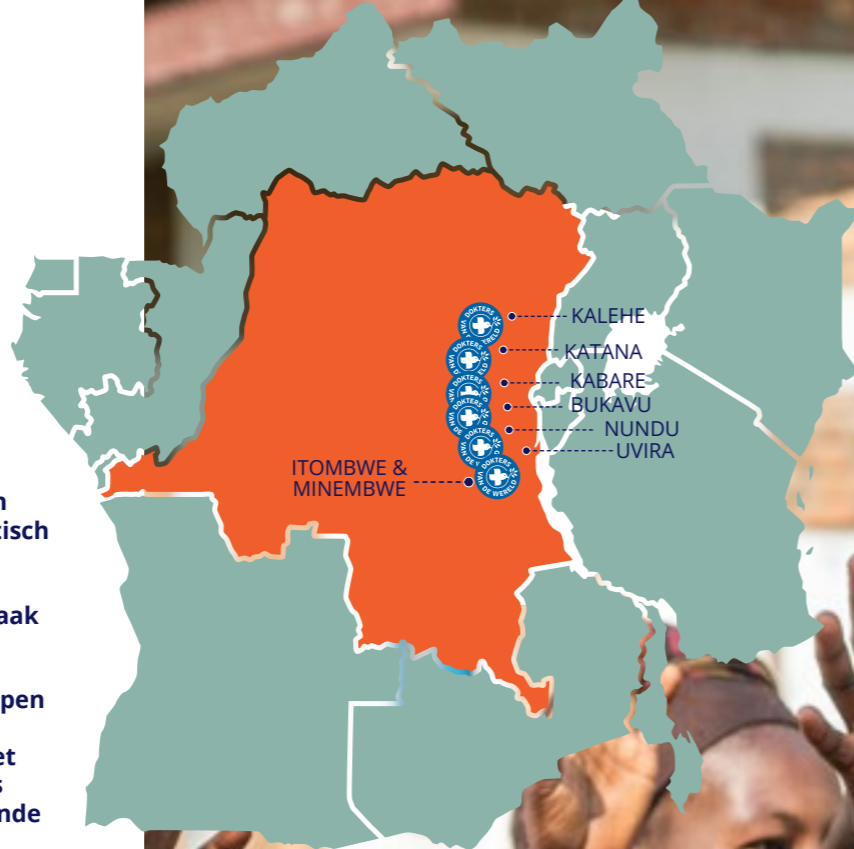
ONZE AANPAK

Samen met onze lokale partners Keogo en Terres Rouges zetten we in elk van deze landen en projecten in op een holistische aanpak:

CONGO

Het oosten van Congo wordt al decennialang geconfronteerd met chronische instabiliteit door de aanwezigheid van meer dan 100 gewapende groepen. Zij veroorzaken een constante staat van onveiligheid, grote interne vluchtelingenstromen en humanitaire noden. Uiterst problematisch is het massale gebruik van seksueel geweld als oorlogswapen. Geweld dat door de bestaande genderkloof al te vaak wordt genegeerd of geminimaliseerd. Bovenop dit alles wordt de bevolking regelmatig geteisterd door natuurrampen en epidemieën die opnieuw vooral vrouwen en jonge kinderen treffen. Het zorgsysteem tenslotte, is door dit alles structureel verzwakt: er zijn onvoldoende zorgcentra en degene die er zijn functioneren slecht.

● BUKAVU EN UVIRA

- Toegang tot seksuele en reproductieve zorg
- Juridische en psycho-sociale begeleiding van slachtoffers van seksueel geweld
- Meewerken aan een groter draagvlak rond seksuele gezondheid, genderrechten en het voorkomen en behandelen van gendergerelateerd geweld.

● ITOMBWE EN MINEMBWE

- Toegang tot eerste- en tweedelijnszorg
- Toegang tot seksuele en reproductieve zorg
- Voorkomen en holistische behandeling van slachtoffers van seksueel geweld
- Verbetering van toegang tot water, hygiëne en sanitaire voorzieningen.

● ZORGZONES NUNDU

- Toegang tot eerste- en tweedelijnszorg
- Toegang tot seksuele en reproductieve zorg
- Strijden voor genderrechten
- Preventie + holistische behandeling van slachtoffers van seksueel geweld via ons 'One Stop Center'
- Verbetering van toegang tot water, hygiëne en sanitaire voorzieningen.

● OERBOS VAN KALEHE ET KABARE

Gezondheid van mens, dier en omgeving (One Health) (lees ook p. 28-29).

UITGELICHT GLOBALE ZORGBOOST IN ZUID-KIVU

147.712 patiënten kregen
medische eerste-of
tweedelijnszorg
9 gezondheidszones
36 zorgcentra
3 referentiehospitelen

Afgelopen jaren hebben we het globale zorgsysteem in Zuid-Kivu samen met het Congolese Ministerie van Volksgezondheid vanuit de basis versterkt. Dat hebben we gedaan door 36 zorgstructuren en drie hospitalen te versterken met zowel verbouwingen, medicatie, medisch materiaal, personeel en gerichte opleidingen in de eerste- en tweedelijnszorg. Op die manier maakten we een grootschalig zorgaanbod mogelijk, gaande van 'gewone' eerstelijnsconsultaties en vaccinaties tot en met zwangerschapsbegeleiding, familiale planning of screening op HIV.

UITGELICHT STRIJDEN VOOR GENDERRECHTEN EN TEGEN SEKSUEEL GEWELD

59.607 patiënten kregen
seksuele en reproductieve zorg
338 overlevers van seksueel
geweld holistisch begeleid

De strijd tegen seksueel geweld en voor gelijke genderrechten vormt een fundamentele pijler van ons werk. Om echt impact te hebben, zijn we in het Oosten van Congo actief op verschillende flanken:

- Autonomie en gendergelijkheid start met een **laagdrempelige toegang tot seksuele én reproductieve zorg**, m.i.v. familiale planning, contraceptie, SOA-screening en het verzekeren van een toegang tot een veilige abortus.
- Een **holistische zorgaanpak van seksueel geweld** waarbij het slachtoffer zowel medisch, psychologisch, sociaal als juridisch met de juiste zorg wordt omringd.
- Versterken van het maatschappelijk draagvlak en het bewustzijn rond seksuele en reproductieve rechten en rond het voorkomen en behandelen van gendergerelateerd geweld (m.i.v. de LGBTQ-gemeenschap).

MAROKKO

ONZE AANWEZIGHEID IN MAROKKO

● RABAT, OUJDA EN REGIO'S

Strijden voor de toegang zorg voor migranten in kwetsbare situaties.

● RABAT EN OUJDA

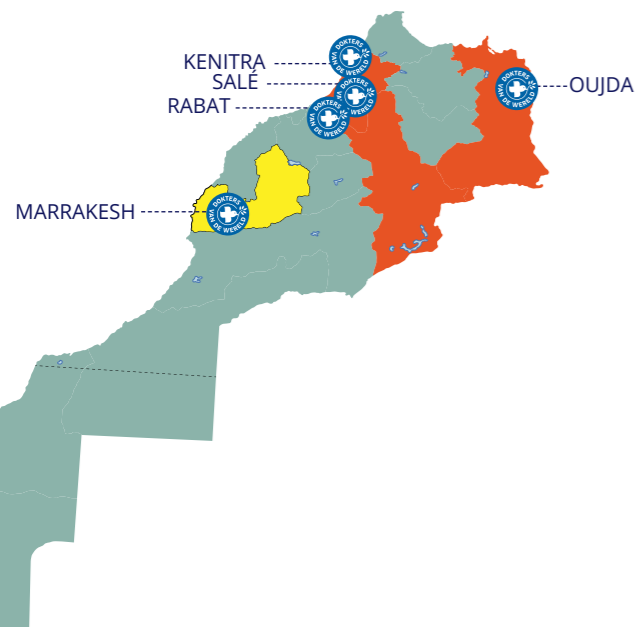
Verbetering van het zorgsysteem voor kinderen en jongeren langs de Afrikaanse migratieroutes.

● RABAT, SALÉ EN KENITRA EN DE OOSTELIJKE REGIO

Verbetering van het zorgsysteem (inclusief mentale gezondheid) voor migrantenvrouwen.

● MARRAKESH EN OMLIGGENDE BERGDORPEN

Noodinterventie na de aardbeving.

UITGELICHT

MENTALE NOODHULP NA DE AARDBEVING VAN SEPTEMBER

Op 9 september 2023 trof een aardbeving op de schaal van 7 de Marokkaanse bevolking. De aardbeving eiste 3000 mensenlevens en meer dan 5600 mensen raakten gewond. De aardbeving zorgde voor een explosie aan humanitaire noden en dat terwijl het zorgsysteem letterlijk geblokkeerd zat. De mentale impact op de bevolking was niet te overzien. Met de steun van vier lokale partners* rolde Dokters van de Wereld daarom vanaf dag één noodhulp uit:

- De bestaande teams van Dokters van de Wereld werden ter plekke versterkt
- We organiseerden psychosociale interventies in 28 getroffen dorpen
- 523 personen kregen individuele therapie
- 4276 personen namen deel aan groepstherapie en psychosociale ondersteuning.

*ALSC – Association de Lutte Contre le Sida, Smpc, Maroc Solidarité

TUNESIË

ONZE AANWEZIGHEID IN TUNESIË

● 24 GOUVERNEMENTEN

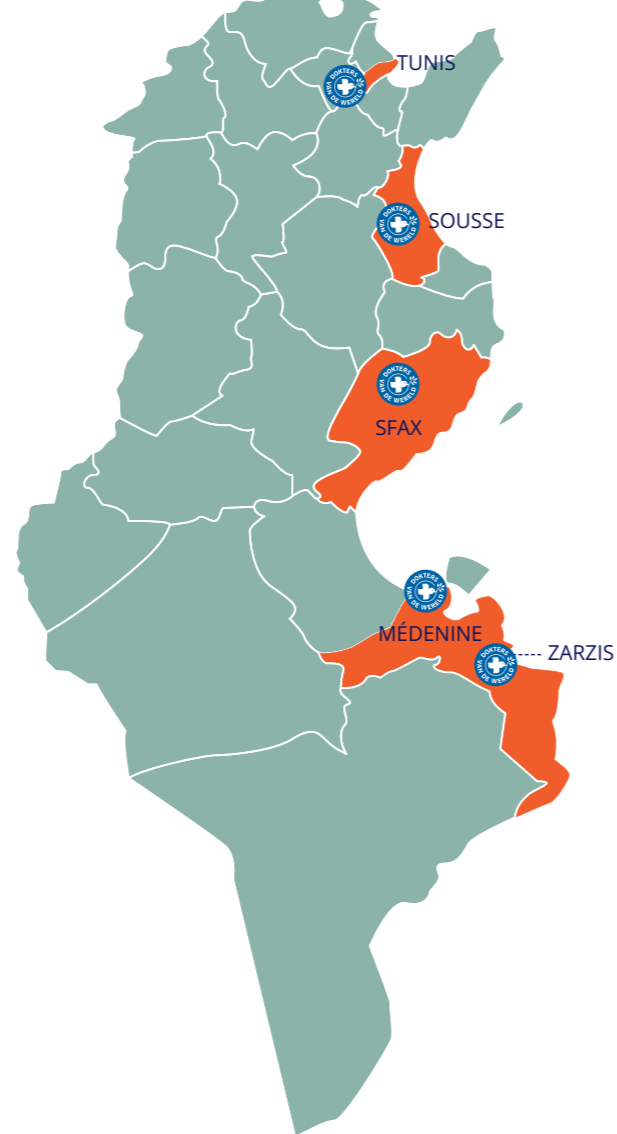
Duurzame ontwikkeling en verbetering van het gezondheidssysteem.

● GROOT-TUNIS, SOUSSE, SFAX EN MÉDENINE/ZARZIS

Verbetering van de toegang tot gezondheidszorg (inclusief mentale gezondheid) voor mensen in preciaire situaties.

● GROOT-TUNIS, MÉDENINE/ZARZIS

Verbetering van het gezondheidssysteem voor kinderen en jongeren op migratieroutes in West- en Noord-Afrika.

UITGELICHT WERKEN AAN EEN TOEGANKELIJK ZORGSTEEEM

Het gezondheidssysteem in Tunesië staat voor meerdere uitdagingen: het blijft gericht op curatieve zorg maar is weinig of niet gericht op de algehele gezondheid van de persoon. Gezondheids promotie en preventie worden hierdoor onderbelicht. Bovendien ervaren veel mensen het zorgsysteem als te complex, en dat zorgt voor frustratie en wantrouwen.

In 2023 heeft Dokters van de Wereld een coalitie van lokale partners samengebracht om samen aan doorgedreven pleidooi te doen en actie te ondernemen om het globale zorgsysteem te verbeteren. Deze acties combineren studies met

gegevensverzameling en getuigenissen, i.s.m. met lokale partners en de gebruikers zelf van de zorgdiensten.

IMPACT

- Samen met de coalitie 'Seksueel geweld tegen vrouwen' hebben we meegewerkt aan de uitvaardiging van een decreet dat vrouwen het makkelijker maakt om medische vaststellingen te laten maken van het geweld en hen zo te steunen in hun juridische stappen.
- **728 stakeholders** waren betrokken bij een grote analyse van de noden en prioriteiten om de gezondheidszorg in Tunesië te verbeteren.
- **Vijf oproepen** tot projecten hebben geleid tot de financiering van **58 projecten door 117 verenigingen**.
- Meer dan een dozijn studies en pleidooidocumenten zijn geproduceerd door de partners en verspreid onder het middenveld.

3. ONZE AANWEZIGHEID AAN HET FRONT

OEKRAÏNE

131.914 consultaties uitgevoerd
26 mobiele medische teams
307 zorgfaciliteiten ondersteund
217 opvang- en onthaalcentra ondersteund

Op 24 februari 2022 gebeurde het ondenkbare: Rusland viel Oekraïne binnen. Het was het begin van een gruwelijke oorlog, maar ook van een ongeziene golf van internationale solidariteit. Dokters van de Wereld is al sinds 2015 actief in het land en bouwde in Oekraïne een hele reeks noodhulpprogramma's uit. Vandaag zijn we nog steeds actief en heeft ons team van 262 terreinmedewerkers onze activiteiten uitgebreid.

1. MEDISCHE KONVOOIEN

Al twee jaar lang stuurt Dokters van de Wereld medische konvoeien naar de frontlinie. Elk van hen bevat tonnen medicatie, medisch materiaal en medische apparatuur. Het materiaal wordt geleverd aan een fijnmazig net van 307 zorgfaciliteiten en 217 opvang- en sociale centra.

2. MEDISCHE HULPVERLENING

Op verschillende hotspots in Oekraïne zijn meer dan 20 mobiele teams van Dokters van de Wereld aan de slag. Die bestaan uit combinaties van van artsen, vroedvrouwen, psychologen en apothekers.

De teams zorgen ervoor dat op de achtergebleven of op de vlucht geslagen burgers toegang krijgen tot primaire medische hulp, seksuele en reproductieve zorg, gratis medicatie en begeleiding naar het ziekenhuis indien nodig. 40% van onze patiënten was ouder dan 60 jaar. Net geen 70% was vrouw.

3. MENTALE HULPVERLENING

Op verschillende hotspots heeft Dokters van de Wereld mentale hulpprogramma's opgezet. Daarbij gaat het om een combinatie van outreachteams met psychologen, individuele gesprekstherapie, groepstherapie, online consults en hulplijnen in de oorlogsgebieden die volledig zijn afgesloten van (mentale) zorgmogelijkheden.

GAZA

ONZE AANWEZIGHEID IN GAZA

● RAFAH

4 mobiele eenheden in en rond de vluchtelingenkampen.
5 medische checkpoints.

● NOORD-GAZA

2 medische checkpoints.

30 000 doden
70% van de doden zijn vrouwen en kinderen
1,7 miljoen Palestijnen op de vlucht
73 aanvallen per maand op de gezondheidszorg

Sinds de oorlog in oktober 2023 uitbrak, doen onze teams ter plekke er alles aan om medische en psychologische noodhulp te verlenen aan de ontelbare Palestijnen in nood. Ons team opereert te midden van voortdurend geweld en kampt net als de rest van de bevolking met voedseltekort, een gebrek aan elektriciteit, schoon water en psychologische trauma's. Sinds de start van de oorlog verloren we 1 collega op het terrein. Ondanks alles blijven we actief op het front.

UITGELICHT MOBIELE NOODHULPEENHEDEN

In Gaza hebben we twee mobiele medische teams ingezet in noodopvangcentra. De teams bestaan

o.a. uit spoedartsen, gynaecologen, vroedvrouwen en psychologen. Samen helpen ze elke dag 130 à 150 mensen. Dat gaat bijvoorbeeld over de behandeling van levensbedreigende wonden, maar ook over gezondheidszorg voor moeders, vaccinaties of het verstrekken van medicatie.

In de vluchtelingenkampen van Rafah opereren twee mobiele medische eenheden van onze partner, de Palestijnse Medical Relief Society (PMRS), onder ons toezicht. Afhankelijk van de veiligheid en bereikbaarheid mobiliseren we extra teams om in kritieke gebieden medische hulp te verlenen.

UITGELICHT 7 MEDISCHE CHECKPOINTS

Samen met lokale en internationale partners heeft Dokters van de Wereld zeven medische punten opgezet waar we opereren en zorg bieden aan Gazanen in nood. Vijf van hen bevinden zich in de regio Rafah, de twee anderen bevinden zich in Noord-Gaza. Samen verlenen we elke maand zo'n 10.000 consultaties, gaande van primaire zorg, pediatrie, geestelijke zorg en het verstrekken van medicatie.

FINANCIËN

Dokters van de Wereld België verzekert haar politieke onafhankelijkheid door publieke financiële middelen te diversifiëren en te kunnen rekenen op de vrijgevigheid van onze donateurs. Dit maakt het mogelijk om programma's en coördinatiekosten rechtstreeks te financieren, wat kwaliteit en efficiëntie garandeert. **We streven naar maximale transparantie en financieel professionalisme, met interne en externe controleprocedures.**

- In 2000 werd Dokters van de Wereld erkend als **Niet-Gouvernementele Organisatie (NGO) voor ontwikkelingshulp door het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking**. Sindsdien wordt om de drie jaar een audit uitgevoerd om de financiële gezondheid en de impact van onze acties te beoordelen.
- Dokters van de Wereld is lid van **de Vereniging "Ethische Fondsenwerving vzw" (RE-EF)**. Dit betekent dat we de ethische code voor fondsenwerving in België respecteren en transparante rekeningen garanderen aan onze donateurs en financiële partners.
- Dokters van de Wereld geniet via het **Ministerie van Financiën van een dubbele fiscale erkenning**, waardoor het fiscale attesten kan uitreiken voor acties zowel in België als internationaal. Na een succesvolle inspectie in 2023 werd de erkenning verlengd voor een periode van 6 jaar, van 2024 tot 2029.
- De rekeningen van de vereniging worden **jaarlijks gecertificeerd door onze commissaris**, het kantoor L&S Bedrijfsrevisoren. **Publieke geldschietters voeren systematisch grondige audits uit**, of ze nu Belgisch (DGD, enz.), Europees (ECHO, DEVCO), van overheidsinstanties (Duitsland (GIZ), VS (BHA), enz.) of internationaal (Verenigde Naties, enz.) zijn.

- Intern volgen we strikte procedures met betrekking tot onze uitgaven. **Beheerders controleren het budget en de uitgaven, en een compliance officer zorgt ervoor dat onze procedures worden nageleefd**. De balans geeft de vermogenspositie van de vereniging weer op 31 december 2023.

Het budget (40,9 M€) stijgt met 5,8 M€ tussen 2022 en 2023 vanwege de aardbevingen in Turkije, Syrië (inclusief fondsen ontvangen via het consortium 12-12) en Marokko, evenals een aanzienlijke groei van onze samenwerkingen. Over het algemeen blijven onze operaties stabiel, behalve in Niger en Marokko. De toename van de uitgaven van het hoofdkantoor, namelijk het beheer van de operaties, communicatie, marketing en algemene administratie, is voornamelijk te wijten aan de zeer hoge inflatie die sinds 2022 in België is geregistreerd.

Het eigen vermogen neemt licht af met het bedrag van het tekort (-14.715€) dat over het boekjaar is geregistreerd. Het bedrag op 31/12/2023 bedraagt 3,55 M€. **De reservefondsen van de vereniging maken het mogelijk om onze missies te financieren, ons functioneren te waarborgen in geval van eventuele moeilijkheden en onze autonomie te garanderen.**

BUDGET

UITGAVEN	2023	2022
Sociale Missies	36.541.526 €	31.011.840 €
Internationaal	16.514.139 €	15.880.647 €
Mali	5.192.871 €	5.458.023 €
Democratische Republiek Congo (DRC)	5.155.980 €	4.427.908 €
Niger	3.262.989 €	2.385.028 €
Tunesië	1.351.275 €	1.818.001 €
Marokko	253.255 €	121.302 €
Kroatië	499.699 €	493.737 €
Bosnië-Herzegovina	627.447 €	878.418 €
Slovakije	-	298.231 €
België	5.439.491 €	5.457.850 €
Steun aan partners	11.081.955 €	6.447.794 €
Internationaal Netwerk Dokters van de Wereld	1.561.004 €	870.073 €
Belgische en Internationale partners	9.520.950 €	5.577.721 €
Beheer van de operaties	1.868.450 €	1.709.694 €
Communicatie	1.637.492 €	1.515.854 €
MARKETING	1.851.813 €	1.700.926 €
ALGEMENE WERKING	2.141.569 €	1.797.885 €
ANDERE LASTEN	356.403 €	559.174 €
Totaal	40.891.310 €	35.069.825 €
INKOMSTEN	2023	2022
PRIVÉ FONDSSEN	8.519.174 €	8.557.564 €
Marketing	5.674.751 €	6.093.614 €
Consortium 12-12	1.668.811 €	929.477 €
Legaten	467.878 €	686.110 €
Andere	707.735 €	848.363 €
PUBLIEKE FONDSSEN	32.130.169 €	26.281.705 €
Multilaterale instellingen (Europese Unie, Verenigde Naties...)	5.657.437 €	6.251.586 €
Nationale autoriteiten binnen de EU (DG Lux, AFD, GIZ, ...)	743.156 €	3.468.291 €
Nationale autoriteiten buiten de EU (AMC, DDC, BHA, ...)	7.487.714 €	3.837.026 €
Instellingen op gemeenschaps- & gewestelijk niveau (WBI, COCOF, COCOM, RBxl, FWB...)	6.855.041 €	2.974.395 €
Provinciale & gemeentelijke instellingen	78.030 €	433.224 €
FOD Buitenlandse Zaken	5.702.529 €	5.226.753 €
Andere instellingen (RIZIV, OCMW's, Fonds 4S...)	5.606.262 €	4.090.432 €
ANDERE INKOMSTEN	227.252 €	480.534 €
TOTAAL	40.876.595 €	35.319.804 €

HUMAN RESSOURCES EN DIVERSITEIT

ONZE VRIJWILLIGERS

In 2023 kon Dokters van de Wereld in België het hele jaar rekenen op 477 vrijwilligers met diverse profielen zoals arts, verpleegkundige, chauffeur, onthaalmedewerker, vertaler, psycholoog, tandarts of specialist. Elk van hen maakten onze Belgische projecten op het terrein mogelijk en samen vertegenwoordigen ze 16,64 voltijdsequivalenten (VTE). We vinden onze vrijwilligers overal in België: op de Medibus in Brussel of Charleroi, in opvangcentra voor daklozen, in onze zorg-, onthaal- en oriëntatiecentra in Antwerpen of Brussel, of in de zorgantennes aan de kust, in Namen of in Henegouwen. De vrijwilligers zijn de motor en het hart van onze projecten in België: zonder hen zou Dokters van de Wereld niet kunnen bestaan.

PERSONEEL IN BELGIË

In België telde Dokters van de Wereld in 2023 132,62 werknemers (in VTE), waarvan 54 VTE op het hoofdkantoor en 78 VTE in de Belgische projecten. De gemiddelde leeftijd was 39 jaar. Eind december 2023 had Dokters van de Wereld 159 werknemers in België, waarvan 63% vrouwen en 37% mannen. 85% had een contract van onbepaalde duur. In 2023 behandelde de taskforce Integriteit tien officiële klachten. 8 daarvan hadden betrekking tot inbreuken van het deontologisch gedragscharter (i.v.m. 2 in 2022).

PERSONEEL IN HET BUITENLAND

In 2023 bestonden de teams van Dokters van de Wereld in onze interventielanden uit 419 werknemers in voltijdsequivalenten, waarvan 34 expats (8,1%) en 385 nationale werknemers, waarvan 32% vrouwen en 68% mannen.

De genderverdeling verschilt sterk per land, met 78% vrouwelijke collega's in Kroatië maar slechts 20% in de DR Congo.

HR-AFDELING

In 2023 werd er bijzondere aandacht besteed aan toegang tot opleiding en een stijging van het opleidingsbudget met 50% ten opzichte van 2022. In totaal werden ongeveer 6.600 opleidingsuren gevolgd. Een ander actiepunt van de afdeling was gericht op vrijwilligers met de ontwikkeling van een vrijwilligershandvest. Internationaal lag de nadruk op de aantrekkelijkheid en het fidelisering van personeel, onder meer door salarisherzieningen. Tot slot werd het aanbod van psycho-sociale ondersteuning voor al het personeel uitgebreid en versterkt.

PERSONEELSVERTEGENWOORDIGING

Begin 2023 moest het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) tijdelijk worden opgeschort door een tekort aan personeelsvertegenwoordigers. Na overleg met de vakbonden vonden we een mechanisme om twee extra vertegenwoordigers aan te wijzen en zo de CPBW-vergaderingen te hervatten tot aan de sociale verkiezingen in mei 2024. Deze vergaderingen maakten het onder meer mogelijk om het recht op deconnectiehandvest, het managementhandvest en de invoering van een beleid voor tijdelijke vervanging te behandelen.

ONZE PARTNERS

DEZE FINANCIËLE PARTNERS MAAKTEN ONZE PROJECTEN IN 2023 MOGELIJK

BELGISCHE PROJECTEN

ACTIRIS
Alias
AVIQ
Brussel-Hoofdstad
Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire (CDSC)
Fédération Wallonie-Bruxelles
Fondation Saint-Jean
Fonds Sociale Maribel van de Overheidssector
Fonds Kornelia Dirichs (via KBS)
Franse Gemeenschapscommissie van Brussel
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad
Hans Anders
Lions Club XL Alizés
Lions Club Munt Brussel
MIVB
Observatoire de la Santé et du Social de Bruxelles-Capitale
OCMW La Louvière
Relais Social de Mons
RIZIV
Rotary La Louvière
Service Public de Wallonie, Intérieur et Action sociale
Stad Antwerpen
Steunfonds Gasthuiszusters Antwerpen
Stichting Warmste Week (via KBS)

INTERNATIONALE PROJECTEN

11.11.11
Amex
Agence Française de Développement (AFD)
Barcelona Institute for Global Health (ISGlobal)
Bureau for Humanitarian Assistance (BHA)
CNCD-11.11.11
Chaîne du Bonheur
Consortium 12-12
Cooperation Croate - Aysylum, Migration and Integration Fund (AMIF)
Corps européen de Solidarité
Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)
Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp van België (DGD)
Direction du développement et de la coopération Suisse (DDC)
Directoraat-Generaal voor Internationale Samenwerking en Ontwikkeling (EuropeAid)

Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (ECHO)
Enfants et Jeunes sur les Routes Migratoires d'Afrique de l'Ouest et du Nord (EJRM)
Europees Sociaal Fonds (ESF)
Fondation Aflam
Fondation Vieujant Fup
Fondation Chanel
Fondation Zaghreb
Fonds Aubrac (via KBS)
Food Science for Relief and Development
Gemeentes Avelgem, Turnhout, Bonheiden, Schilde, Overijse, Machelen, Tervuren, Kapelle-Op-Den-Bos, Hoeilaart en Kalmthout
Global Affairs Canada
Ministère des affaires étrangères et européennes Luxembourg (MAEE)
Puresentiel
Régule
RRF (DCI - Suisse)
Sahel Regional Funds
SWS
Tavola Valdese
The Global Fund
The International Criminal Court's Trust Fund for Victims
Trust Fund
Unicef
Universal Service Fund (USF)
Waals Gewest
Wallonie-Bruxelles International (WBI)
Wereldbank

BELGISCHE EN INTERNATIONALE PROJECTEN

Becoming Brussel
Clear Channel
Euroclear
European Education and Culture Executive Agency (EACEA)
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)
Fonds Dr. Daniël De Coninck (via KBS)
Gemeentes Marche-en-Famenne en Rochefort
Good Morning
Multipharma
Onafhankelijke Ziekenfondsen
P&V Group
Radio Nostalgie

En al onze andere partners die anoniem wensen te blijven: Bedankt!

COÖRDINATIE

Emmy Deschuttere

REDACTIE

Emmy Deschuttere
Muriel Gonçalves

BIJDRAGES/EINDREDACTIE

Muriel Gonçalves
Emmy Deschuttere
Myriam Cherroud
De Internationale operaties
De Belgische projecten
Departement gezondheid
Departement HR
Departement financiën

VERTALING

Muriel Gonçalves

GRAFISCHE VORMGEVING

Françoise Albertyn

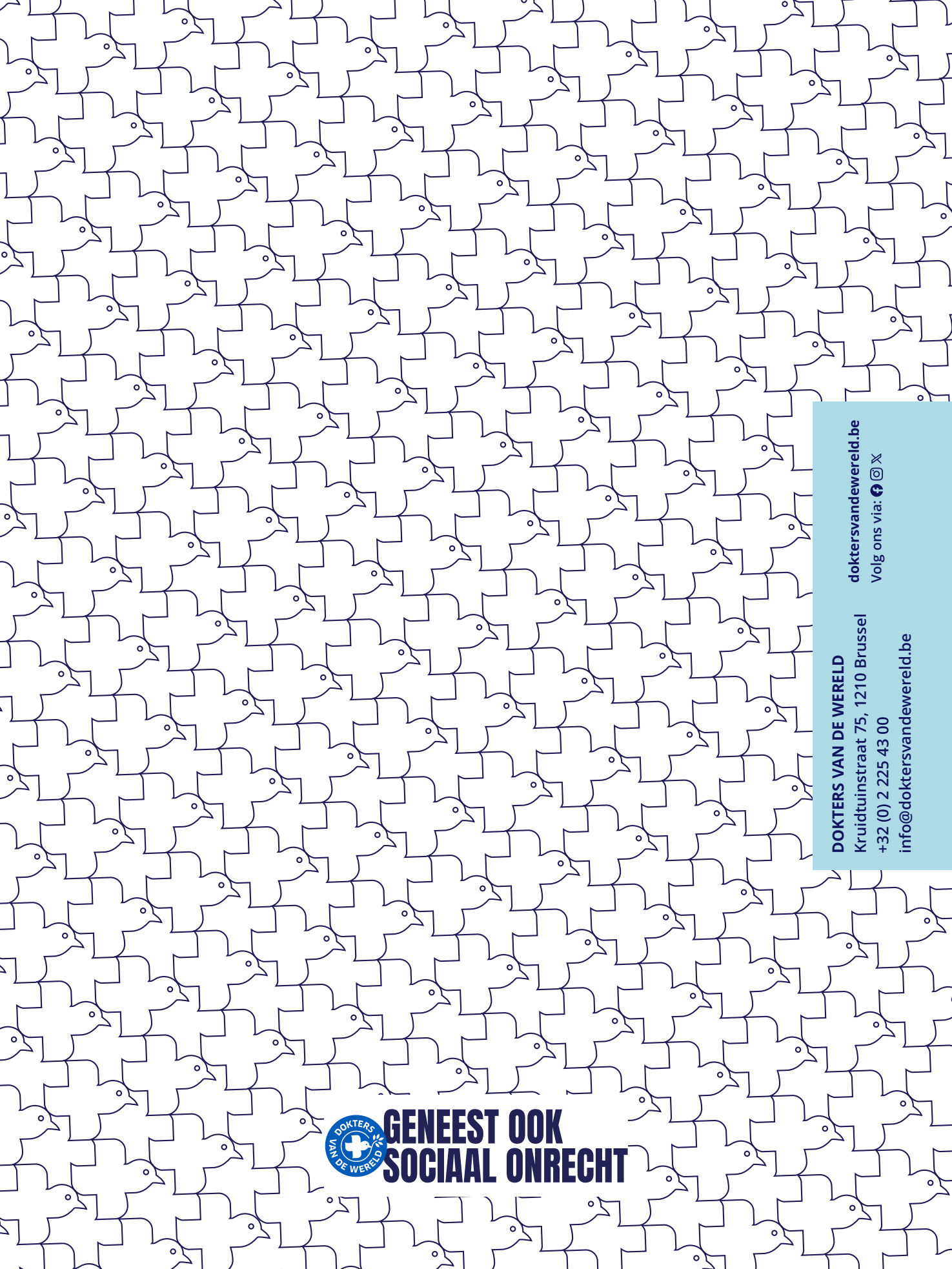
FOTO'S

© Olivier Papegnies
© Caroline Thirion
© Kristof Vadino
© Valerio Muscella
© Michele Lapini
© Matilda Finn
© Marc Ferràz
© Thomas Cytrynowicz
© Renato Pejkovik
© Layla Aerts
© Dokters van de Wereld
© Mohammed Zaanoun
© Moulay Brahim
© Till Mayer
© Seyba Keita
© DVDW Tunesië
© DVDW Marokko
© DVDW Zwitserland

Dokters van de Wereld onderschrijft de Code van de Ethische Fondsenwerving vzw (RE-EF).

V.U. Claire Bourgeois, Voorzitster Dokters van de Wereld

**GENEEST OOK
SOCIAAL ONRECHT**

DOKTERS VAN DE WERELD

Kruidtuinstraat 75, 1210 Brussel

+32 (0) 2 225 43 00

info@doktersvandewereld.be

doktersvandewereld.be

Volg ons via: